

Gorenjski Glas

PETEK, 16. JULIJA 2021

LETO LXXIV, ŠT. 56, CENA 2,00 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gostov je vendarle iz dneva v dan več

Kljub temu da se turizem še ni vrnil v tirnice, kot smo jih poznali pred epidemijo, so turistični ponudniki v največjih gorenjskih destinacijah za zdaj zadovoljni in zmerno optimistični. Pričakujejo več turistov iz tujine, a tudi letos računajo na domače goste.

MARJANA AHAČIČ

Bled, Bohinj, Kranjska Gora – Kot kažejo junijske številke, ki so jih v začetku tedna zbrali po glavnih gorenjskih turističnih središčih, bo letošnja turistična sezona kljub številnim omejitvam, neznanam in ne prav rožnatim napovedim boljša od lanske, ki so jo ob večinoma zaprtih mejah za tujce reševali predvsem domači gostje.

Na Bledu so tako gostje junija ustvarili skoraj 41 tisoč nočitev, kar je skoraj še enkrat toliko kot junija lani,

ko jih je bilo 24 tisoč, vendar povsem neprimerljivo z letom 2019, ko je bilo junija na Bledu zabeleženih kar 142 nočitev. Največ, skoraj 12 tisoč, so jih ustvarili slovenski gostje, sledijo Nemci (7000), Madžari (4600), Čehi in Avstrijci, vsak s po dobrimi dva tisoč nočitvami, so sporočili s Turizma Bled.

V Bohinju so prejšnji mesec zabeležili 17 tisoč gostov, ki so ustvarili skupaj 44.500 nočitev, kar je prav tako bistveno več kot lani, ko so beležili 34 tisoč nočitev, in še vedno mnogo manj kot

predlani, ko je bilo v juniju skupaj prešteti kar 85 tisoč nočitev. Tudi letos je med gosti največ, dobrih 27 tisoč ali 61 odstotkov, Slovencev, sledijo Nemci z več kot pet tisoč nočitvami ter Čehi in Madžari s po 2500.

Po podatkih Občine Kranjska Gora so gostje junija letos na destinaciji Kranjska Gora ustvarili dobrih 45 tisoč nočitev, kar je okoli 15 tisoč nočitev več kot v enakem obdobju lani, ko jih je bilo nekaj več kot 30 tisoč.

► 3. stran

Turisti, tudi tuji, se vračajo v gorenjske turistične destinacije, a predvsem na Bledu še vedno pogrešajo skupine gostov iz oddaljenih držav. / Foto: Gorazd Kavčič

Z Gorenjskega v Tokio

Naša košarkarska reprezentanca danes potuje proti Japonski, zadnje treninge pa so ta teden opravili na Bledu in v Radovljici.

Priprave pred odhodom na Japonsko so košarkarji opravili tudi v telovadnici v Radovljici. / Foto: Gorazd Kavčič

VILMA STANOVNIK

Bled, Radovljica – Do začetka olimpijskih iger je še teden dni, danes pa se na pot proti Japonski odpravlja naša košarkarska reprezentanca, ki se bo prvič borila za olimpijsko odličje. Zaključne priprave so varovanci selektorja Aleksandra Sekulića opravili na Bledu in v Radovljici. »Naš cilj je bil, da igralce fizično dvignemo na še višji nivo. Mogoče je bil to najtežji del priprav,« je povedal Sekulić in dodal, da je največji izziv, kako iz ekipe potegniti največ in hkrati kar najbolje unovčiti Luko Dončića.

► 8. stran

Priloga:

jeseniške
novice

Pogojna kazen in
zdravljenje

► 10. stran

Miele

- Širok nabor pralnih strojev
- Dobava ali prevzem takoj
- Velika zaloga

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS.

ETIS Kranj, Ljubljanska c. 30 Kranj

ETIS 30 LET

<p>GORENJSKA</p> <p>Elan med vodnimi športi</p> <p>Elan je predstavil novi prodajni program za vodne športe, ki zajema kajake, kanuje in supe. Svet plovil jim sicer ni neznan, saj so že pred 72 leti začeli izdelovati enostavne lesene kajake.</p> <p style="text-align: right;">4</p>	<p>ŠPORT</p> <p>Skočili bodo v novo sezono</p> <p>Smučarje skakalce in skakalke od danes do nedelje v Wisli čaka uvod v poletno sezono, zadnje treninge pred potjo na Poljsko pa so v sredo opravili na kranjski skakalnici.</p> <p style="text-align: right;">8</p>	<p>GG+</p> <p>Les navdih za ustvarjalnost</p> <p>Maturantka Srednje šole za lesarstvo Šolskega centra Škofja Loka Eva Kokelj iz Robidnice je bila v letošnjem šolskem letu s svojimi izdelki večkrat v središču pozornosti.</p> <p style="text-align: right;">13</p>	<p>ZANIMIVOSTI</p> <p>Zjutraj ob kavi kvačka copatke</p> <p>Ljubiteljica ročnih del Bogdana Trpin s Hrušice je v zadnjih dveh letih in pol nakvačkala kar petsto trideset parov copatkov za novorojenčke in jih v sredo podarila Splošni bolnišnici Jesenice.</p> <p style="text-align: right;">24</p>	<p>VREME</p> <p>Danes bo oblačno, popoldne bodo krajevne plohe. Jutri bo oblačno in deževno. V nedeljo so še možne krajevne padavine.</p> <p style="text-align: right;">16/23 °C jutri: oblačno in deževno</p>
---	--	--	--	---

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Olimpijske igre na RTV Slovenija

Med 23. julijem in 8. avgustom 2021 bodo na sporedu poletne olimpijske igre, ki bodo potekale v japonskem glavnem mestu Tokio. Gledalci in poslušalci jih boste lahko spremljali na Televiziji Slovenija, Valu 202 in spletnem portalu rtslo.si. Na vseh treh platformah bodo poskrbeli, da bodo gledalci in poslušalci dobro in pravočasno ob-

Foto: Adrian Pregelj, RTV Slovenija

veščeni o vseh nastopih slovenskih športnikov na tem največjem športnem tekmovanju na svetu. Na fotografiji je že v nizkem startu komentator Televizije Slovenija Peter Kavčič, ki bo skupaj s kolegom Andrejem Staretom komentiral atletiko. RTV Slovenija podarja enemu naročniku Gorenjskega glasa poletno majico Olimpijskega komiteja Slovenije. V žrebu boste sodelovali, če boste pravilno odgovorili na vprašanje: V kateri disciplini je Urška Žolnir osvojila zlato olimpijsko medaljo? Odgovore s svojimi podatki pošljite do srede, 28. julija 2021, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme SIMON HOMEČ s Sovodnja.

Ne odlašajmo s cepljenjem

Župan Jezerskega je občane prijazno pozval k cepljenju.

ALENKA BRUN

Jezersko – Župan Občine Jezersko Andrej Karničar se je odločil, da na občane in občanke naslovi pismo, v katerem jih prijazno naproša za drobec »solidarnosti, ki nam bo omogočil normalno življenje.« V njem tudi ugotavlja, da če je še pred 14 dnevi optimistično zrl v prihodnost v dobri veri, da se epidemija umirja, na žalost ni več tako. »Vse bolj namreč prevladuje izjemno nalezljiva delta različica virusa, številke so zopet začele naraščati in število tistih, ki pristopajo k cepljenju, je vse manjše. Četrti val epidemije v takih razmerah ni več le strah in grožnja, ampak je preprosto dejstvo.« Med drugim je

poudaril, da je prišel čas, ko nas bo samo množična precepljenost obvarovala pred naslednjimi izbruhi, zaprtji in omejitvami. »Enostavno ni druge poti.« Dodal je še, da se zaveda, da imajo ljudje v zvezi s cepljenjem strahove, pomisleke in vprašanja. V pismu jim svetuje, naj se v takem primeru obrnejo na osebnega zdravnika, naj ne iščejo odgovorov po raznih forumih in klepetalnica. »Za Vas gre in za nas vse. Ne čakajmo jeseni, da se bomo takrat cepili, če bo res spet vse zaprto. Sedaj je čas, da to preprečimo. Danes lahko obvarujemo tiste, ki bi zboleli letošnjo jesen,« je še zapisal. Celotna vsebina pisma je dosegljiva tudi na spletni strani Občine Jezersko.

Danes in jutri cepljenje brez naročanja v Komendi

Komenda – Danes in jutri bo med 14. in 18. uro v Komendi potekalo cepljenje proti covidu-19 brez naročanja za vse občane občine Komenda. Mobilna enota bo cepljenje izvajala na komendskem hipodromu, pred šotorom, kjer potekajo televizijski prenosi Dirke po Franciji. Cepljenje, ki bo potekalo pod okriljem NIJZ, bo izvajal Zdravstveni zavod Zdravje iz Ljubljane. Cepili bodo s cepivi Pfizer in Janssen.

Gneča na odprtem cepljenju

V sredo, na drugem odprtem cepljenju proti covidu-19 brez naročanja, je v kranjskem cepilnem centru nastala dvestometerska kolona. Nekateri so na cepljenje čakali tudi več ur.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V cepilnem centru v Vojašnici Petra Petriča v Kranju so morali v sredo zaradi velikega zanimanja za odprto cepljenje proti covidu-19 brez naročanja, ki je bilo napovedano med 14. in 16. uro, to podaljšati za približno dve uri in pol. Osebe Zdravstvenega doma (ZD) Kranj je odprto cepljenje izvedlo tretjič, kljub dobremu odzivu prejšnji teden, ko je to možnost izkoristilo okoli 400 občanov, pa jih je sredina gneča presenetila. Vrsta čakajočih se je namreč ob našem obisku okoli 15. ure vila vse od športne dvorane v kranjski vojašnici, kjer cepljenje poteka, do izhoda in še približno sto metrov po pločniku na Bleiweisovi cesti, skupaj okoli dvesto metrov. Tako so nekateri na cepljenje na poletnem soncu brez kakršne koli sence čakali tudi več ur. Čakanje so jim sicer skušali olajšati vsaj z razdeljevanjem plastenk z vodo, a nekaj slabše volje je bilo vseeno opaziti.

V sredo se je v Kranju cepilo 1288 ljudi, kar je sicer manj kot pred tednom dni, ko se je skupaj z naročeniimi (skoraj tisoč) cepilo rekordno število ljudi – 1383. Kljub temu pa je bila tokrat vrsta precej daljša. »Tokrat se je zgodilo, da je na cepljenje od 970 naročenih prišlo

V kranjskem cepilnem centru je v sredo, ko so proti covidu-19 cepili tudi nenaročene, nastala približno dvesto metrov dolga vrsta. / Foto: Gorazd Kavčič

Čakajočim so razdeljevali vodo. / Foto: Gorazd Kavčič

komaj 600, precej več pa je bilo nenaročenih. Za nameček se mnogi naročeni niso držali svojih terminov, tudi nekateri nenaročeni so po hiteli in prišli že pred 14.

uro. Zaradi takega križanja nastajajo vrste in s tem pri nekaterih slaba volja. ZD Kranj zato na vse apelira, naj se držijo urnikov cepljenja,« je povedal Tomaž Bratož,

predstavnik za odnose z javnostmi v ZD Kranj.

Število naročenih na cepljenje se je v Kranju v drugi polovici junija začelo zmanjševati, zato imajo zdaj v kranjski vojašnici le še dva cepilna dneva na teden, prej so imeli štiri. Zakaj se sedaj zanimanje za cepljenje spet povečuje? Bratož pravi, da je razlogov več: nekateri čakajo do zadnjega, nekaj so prispevale zadnje novice o delta različici koronavirusa, velik vpliv pa imajo tudi dopusti.

Na odprtem cepljenju so bila tokrat na voljo vsa štiri cepiva (Pfizer/BioNTech, Moderna, Janssen in AstraZeneca), cepiva pa je bilo dovolj za vse. »Cepivo je bilo na izbiro, največ povpraševanja pa je bilo po Janssensu, ki omogoča najhitrejši odhod na dopust, to je po štirinajstih dneh, in po Pfizerju,« je razložil Bratož.

Množičen obisk cepljenja je znova povzročil tudi težave s parkiranjem, zato so izjemoma odprli tudi notranje parkirišče v vojašnici, ki je sicer zaradi predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije zaprto za zunanje obiskovalce. Še vedno pa so nekateri parkirali kar ob Bleiweisovi cesti, zato so bili na delu vnovič tudi redarji.

V Kranju se je do konca prejšnjega tedna s prvim odmerkom cepilo 30760 ljudi in 23600 tudi z drugim odmerkom.

Vstop v državo le pod pogojem PCT

Od včeraj lahko v Slovenijo vstopijo le tisti, ki so cepljeni, so covid-19 preboleli ali imajo negativni test. V nasprotnem primeru morajo v desetdnevno karanteno. To velja tudi za vse, ki se vračajo z dopusta.

URŠA PETERNEL

Kranj – Včeraj se je začel uporabljati nov odlok o prehajanju meje, ki ukinja seznam držav po barvah in izenačuje pogoje za vstop v državo. Po novem bodo morali vsi potniki za vstop v Slovenijo predložiti dokazilo o prebolelosti, cepljenju ali testiranju (PCT). Negativni PCR-test ne sme biti starejši od 72 ur, hitri test pa od 48 ur. Veljajo tudi potrdila o prebolelosti, ki niso starejša od šest mesecev, potrdila o cepljenju in potrdila o cepljenju za prebolevnike. Pristojni organi bodo pri preverjanju izpolnjevanja pogoja PCT upoštevali tudi evropsko digitalno covidno potrdilo ter tovrstna potrdila tretjih

držav, ki pa morajo imeti enake podatke kot evropsko potrdilo in biti izdana v angleščini.

Kdor ne bo predložil dokazila, bo moral v desetdnevno karanteno. V primeru tujca brez prebivališča v Sloveniji se mu vstop v državo dovolji, vendar se napoti v karanteno, če dokaže, da ima zagotovljen prostor, kjer bo preseljal karanteno, sicer mu vstopa v Sloveniji ne bodo dovolili. Karantena se lahko prekine peti dan z negativnim testom PCR.

Prehajanje meje brez dokazila je dovoljeno le mlajšim od 15 let, ki potujejo v spremstvu odraslih, ter dvoletnikom ali najemnikom zemljišč v obmejnih območju ali na obeh straneh meje.

Izjema pa so tudi tranzitni potniki in osebe, ki delajo v mednarodnem transportu.

Kako smo precepljeni na Gorenjskem

V državi je z vsemi odmerki cepljenih nekaj več kot 752 tisoč ljudi, kar je 36 odstotkov vseh prebivalcev. Tudi na Gorenjskem je delež precepljenosti 36-odstoten, največ s cepivom proizvajalca Pfizer.

Med gorenjskimi občinami so po precepljenosti (podatki so od včeraj zjutraj) v ospredju občine Bled, Bohinj in Žirovnica, kjer je precepljenih že nekaj več kot 41 odstotkov ljudi, sledijo občine Gorje, Radovljica, Jezersko, Žiri, v katerih je

precepljenost okrog 40-odstotna. Najslabšo precepljenost pa ima po podatkih NIJZ občina Kranjska Gora, okrog 30-odstotno. Tudi zato je v sredo in včeraj popoldne Občina Kranjska Gora v sodelovanju z Zdravstvenim domom Jesenice organizirala cepljenje brez naročanja v Mojstrani in Kranjski Gori. Cepili so s cepivi proizvajalcev Pfizer in Johnson&Johnson, zanimanje je bilo veliko, samo v Mojstrani so cepili 74 ljudi. Naslednjič bodo cepljenje brez naročanja organizirali 4. avgusta v Mojstrani (tokrat v gasilskem domu) in 5. avgusta v Kranjski Gori, ko bodo z drugim odmerkom cepili tudi vse, ki so bili s cepivom Pfizer prvič cepljeni ta teden.

Gostov je vendarle iz dneva v dan več

1. stran

A tudi v Kranjski Gori še vedno v primerjavi s predepidemijskim letom 2019, ko je bilo v juniju ustvarjenih več kot 75.500 nočitev, beležijo več kot 40-odstotni upad.

Največ nočitev, 32.563, so ustvarili slovenski gostje, tuji pa slabih 13 tisoč, so sporočili s Turizma Kranjska Gora. Med letošnjimi tujimi gosti prevladujejo Nemci (2.800), Čehi (1.800), Madžari (1.500), Poljaki (1.200) in Slovaki (800).

Kot opažajo v Kranjski Gori, se je v primerjavi z lani spremenila tudi struktura gostov. »Hrvaški in italijanski gostje, ki so prej zasedali četrto in peto mesto, so zdaj po številu šele na šestem in osmem mestu; v destinaciji pa na splošno poleg Nemcev prevladujejo gostje iz držav Vzhodne Evrope,« je povedala Mojca Mežek.

Bohinj: veseli uvrstitve na zeleni seznam

Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj, sicer pravi, da so trenutno zadovoljni z zasedenostjo kapacitet v destinaciji. »Pravzaprav število raste iz dneva v dan, sploh odkar se je Slovenija postavila na zeleni zemljevid države, iz katere prihaja veliko naših gostov, to je Nemčija. Nemški tu-

risti namreč pri nas ustvarijo od 16 do 18 odstotkov vseh nočitev. Seveda tudi letos računamo na domače

goste, ki bodo uporabili turistične bone. Lani je na ta račun v Bohinj prišlo skoraj še enkrat toliko kot prejšnja leta, česar smo seveda zelo veseli.«

Tudi v Bohinju je turistov vsak dan več, sploh ob koncih tedna je obisk večji. Tudi letos prevladujejo domači gostje, čeprav se vračajo tudi tujci.

Kot še pravi Langus, načeloma pričakujejo podobne rezultate kot lani, če bodo razmere glede epidemije primerne, pa celo malenkost boljše kot v lanskem letu.

Bled: skupin še vedno ni

Nastanitvene kapacitete se polnijo tudi na Bledu in čeprav se tamkajšnji turistični ponudniki zaveda-

jo, da bo tudi letošnja sezona daleč od najboljših sezon pred epidemijo, verjamejo, da so tudi obeti za poletje in

jesen dobri. »Na Turizmu Bled smo seveda zadovoljni s tem, da se je poletje začelo po naših željah in pričakovanjih. Jasno pa je, da tudi v letošnjem letu na goste iz prekomorskih držav, razen na Američane iz ZDA, ne moremo računati,« trenutno stanje ocenjuje Tomaž Rogelj, direktor Turizma Bled, ki je, kot pravi, letos veliko sredstev, znanja in časa vložil v usmerjeno oglaševanje na bližnjih evropskih trgih in v Sloveniji, kar se očitno pozna tudi pri obisku. »Letos poudarjamo prednost Bleda, kot so doživetja na prostem, urejene pohodne in kolesarske poti. Poleg vsega, kar ponuja sam Bled, destinacija predstavlja tudi odlično izhodišče za raziskovanje okoliških krajev in Triglavskega narodnega parka,« je še poudaril.

Upa, da jeseni ne bo novih zapiranj, zato posebej poziva vse občane Bleda pa tudi druge, ki so zaposleni v turizmu, naj se cepijo – zaradi lastne varnosti pa tudi zaradi varnosti gostov.

Kranjska Gora: upajo na dober avgust

Da se turizem še ni in se še nekaj časa tudi ne bo vrnil v stare tirnice, ugotavljajo tudi v Kranjski Gori. »Ker še vedno nimamo gostov iz tujine, tudi julija, kot je videti, zasedenost kapacitet ne bo takšna kot v letih pred epidemijo. Za zdaj kaže na okoli 80-odstotno zasedenost, za avgust je bistveno manj rezervacij,« pojasnjuje Blaž Veber, direktor Turizma Kranjska Gora, pri tem pa dodaja, da v zadnjem obdobju rezervacije prihajajo tako rekoč v zadnji minuti, zato upajo, da se bo situacija vendarle spremenila in se bo tudi avgust, ki v Kranjski Gori tradicionalno velja za mesec v letu z največjim obiskom, še izkazal za uspešnega tudi v tej sezoni. »Bo pa veliko odvisno tudi od drugih dejavnikov, kot sta vreme in predvsem stanje ne le v naši državi, ampak tudi sosednjih, iz katerih večina obiskovalcev v poletnem času tudi prihaja,« še opozarja Veber.

Januarja elektronske osebne izkaznice

Nove osebne izkaznice bodo delovale tudi kot zdravstvene izkaznice.

URŠA PETERNEL

Ljubljana – Prihodnje leto januarja bomo dobili nove, biometrične osebne izkaznice. Vsebovale bodo čip, na katerem bosta zapisana biometrična podatka podobe obraza in dveh prstnih odtisov, uporabljali pa jih bomo lahko tudi za elektronsko podpisovanje.

Še več, z novo osebno izkaznico bomo (od avgusta 2022 naprej) lahko opravljali tudi storitve na področju zdravstva, na podoben način kot zdaj s kartico zdravstvenega zavarovanja. Prve biometrične izkaznice bodo začeli izdajati 3. januarja prihodnje leto, vsak pa si bo osebne dokumente zamenjal po želji,

saj sedanje izkaznice (osebne in zdravstvene) s tem ne bodo prenehale veljati.

Stare izkaznice s tem ne bodo prenehale veljati.

Nove elektronske osebne izkaznice so plod sodelovanja ministrstva za javno upravo

in ministrstva za notranje zadeve ter Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Minister za javno upravo Boštjan Koritnik je ob podpisu sporazuma dejal, da gre za velik korak naprej v smeri velikih poenostavitve poslovanja, tako za državljanke kakor tudi za vse tiste institucije, kjer je potrebna osebna identifikacija.

k

KOMENTAR
MARJANA AHAČIČ

Naprej v preteklost?

V letih pred epidemijo bi v tem obdobju, sredi julija, stopili v vrhunec poletne turistične sezone. To je bil čas, ko so gorenjska turistična središča preplavili predvsem gostje iz tujine, domačini pa smo se – nekateri bolj, drugi manj potrpežljivo – izogibali zastojem na cesti, gnečam ob jezerih in rekah ter navalu navdušencev nad gorami na planinskih poteh, obenem pa vzdihovali nad cenami, ki so lezle v nebo.

Turizem je prešteval goste, nočitve in porabljeni denar, z godrnjanjem nezadovoljnega lokalnega prebivalstva in stiskami preobremenjenih delavcev, zaposlenih v turizmu, se, roko na srce, nihče ni prav veliko ukvarjal.

Marsikaterega domačega delavca je nadomestil cenejši kuhar, natakarak, sobarica ... z območja držav nekdanje Jugoslavije, domačini so, sploh tisti (iz leta v leto številnejši), ki so si z oddajo nastanitve malce popravili družinski proračun, tja do jeseni tudi počasi pozabili na gnečo, kolone in visoke cene.

Epidemija je lani tudi na področju turizma tako rekoč vse, kar smo poznali v zadnjih desetletjih, postavila na glavo. Sezono so reševali predvsem domači gostje, ki so jih k počitnikovanju v Sloveniji spodbudili turistični boni. Ni bilo malo Slovencev, ki so se prvič povzpeli na Blejski grad, si drznili preživeti konec tedna v za naše razmere mondeni

Kranjski Gori ali pa so svoj mir za poletni oddih namesto na oddaljenem dalmatinskem otoku našli v enem od slikovitih kotičkov Bohinja. Prvič po dolgem času se je zazdelo, da je turizem domačega gosta vesel.

Za letos so turistični delavci upali, da se bodo z umiritvijo situacije vendarle začeli vračati tudi tuji turisti. Nekaj se jih je res, prvi junjski rezultati kažejo, da se stvari vendarle obravna na bolje. A od nekdanje »normalnosti« smo še daleč. Skupin gostov iz oddaljenih čezmorskih dežel zagotovo še nekaj časa ne bo k nam. A bodo zagotovo spet prišli. Kako ne, ko pa je Gorenjska eden najlepših koščkov Evrope ... To smo zdaj, ko smo se bili nekako prisiljeni postaviti tudi v vlogo obiskovalcev, vendarle ugotovili tudi sami.

Vprašanje, ki se zagotovo poraja številnim, pa je, kakšna je tista normalnost, v katero se želimo vrniti. Ob vsem hudem, kar smo na različnih področjih doživeli ob epidemiji, nam je ta vendarle dala tudi priložnost – čas za razmislek, ki ga prej, ob vedno novih in novih presežkih preteklih sezon, nismo imeli. To dragoceno darilo velja izkoristiti; znanja in izkušnje je zagotovo dovolj, da se turizem, ta tako pomembna gospodarska panoga na Gorenjskem, na noge postavi na način in v obliki, ki bo pravičnejša in prijaznejša, kot je bila. Za vse, ki smo v njej na kakršenkoli način povezani.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci: Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 2,00 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10% popusta, polletni 20% popusta, letni 25% popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5%; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Cesta za Verigo urejena kot slepa ulica

Lesce – Na cesti za Verigo v Lescah je od ponedeljka naprej urejen režim slepe ulice, z izhodom, ki je na krožišču urejen le za pešce in kolesarje. Dostop vozil je omogočen s severne strani, po Alpski cesti in Finžgarjevi ulici, so sporočili z radovljiške občinske uprave. Cesta, ki je zaradi neurejenih lastniških razmerij že več kot desetletje v zelo slabem stanju, se je v preteklih mesecih zaradi popolne zapore državne ceste ob rekonstrukciji železniške proge in podvoza pod njo uporabljala kot obvoz za Lipniško dolino. Kot pojasnjujejo na radovljiški občinski upravi, je cilj spremenjene prometne ureditve predvsem odprava tranzitnega prometa z namenom izboljšanja varnosti vseh udeležencev v prometu, še zlasti pešcev in kolesarjev, pa tudi preprečitev pospešenega slabšanja stanja ceste, ki je občina po odločitvi sodišča ne sme vzdrževati, dokler sodni postopki v zvezi z lastništvom niso zaključeni.

Pred krožiščem je onemogočeno nadaljnje prehajanje motornih vozil v smeri Šobčeve ceste, Boštjanove ulice ter Doline, razen za pešce in kolesarje. / Foto: Gorazd Kavčič

Odprt novi Hotel Bohinj

Ribčev Laz – Novi Hotel Bohinj v Ribčevem Lazu od danes sprejema prve goste. Kot je že v času prenove pojasnil Jure Repanšek, direktor družbe Alpinia, je bil stari objekt v zelo slabem stanju, zato je bila prenova zelo zahtevna in celovita. Hotelu s sedemdesetimi sobami so dodali alpski leseni pridih, velnes, tri manjše konferenčne dvorane, bar in slaščičarno. Za domačine sicer danes od 12. ure dalje do večera pripravljajo dan odprtih vrat, ko jih bodo po prenovljenem hotelu popeljali na vodenih ogledih. Hotel Bohinj v neposredni bližini jezera in spomenika štirim srčnim možem, ki so prvi stopili na vrh Triglava, je sicer eden od štirih bohinjskih hotelov v lasti poslovneža Damiana Merlaka. Naslednji, katerega prenove se bodo lotili, je Hotel Zlatorog v Ukancu, katerega stavba pa je v tako slabem stanju, da jo bodo morali porušiti in zgraditi novo.

Popolnoma prenovljeni Hotel Bohinj v Ribčevem Lazu ta konec tedna že odpira vrata za prve goste. / Foto: Alpinia

Grobišče talcev v Dragi prenavljajo

Begunje – V preteklih dneh se je začela obnova vojnega grobišča v Dragi. Dela so ocenjena na slabih 10.500 evrov, za obnovo, za katero so pridobljena vsa potrebna soglasja, pa bo poskrbelo Kamnosežstvo Šajn. Prenovljeni bodo tako obelisk kot spomeniki z imeni padlih. Trenutno poteka peskanje, med predvidenimi deli pa so še prenova vseh napisov, nanašanje ustrezne zaščite ter betoniranje in poravnava vseh kubusov. Obnova bo predvidoma zaključena do 15. septembra.

Večer, posvečen pesnici Kristini Šuler

Kropa – Danes zvečer na Šmelovem vrtu v stari Kropi pripravljajo Kristinin pesniški večer. Pesnica in učiteljica se je rodila 17. julija 1866 v Kropi, kjer je preživela otroštvo, po končanem šolanju pa je skoraj 25 poučevala na Stari Gori pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Na pesniškem večeru, ki se bo začel ob 19. uri, se bo predstavilo pet pesnic, med njimi Monika Čuš iz občine Sv. Jurij ter domačinki Bojana Jelenc in Teja Goli.

Elan med vodnimi športi

Elan je v Ribčevem Lazu v Bohinju predstavil novi prodajni program za vodne športe, ki zajema kajake, kanuje in supe. Svet plovil jim sicer ni neznan, saj so že pred dvainsedemdesetimi leti začeli izdelovati enostavne lesene kajake, pozneje pa se je tradicija širila na izdelovanje plovil različnih tipov in dimenzij.

MAŠA LIKOSAR

Bohinj – Program izdelkov za vodne športe je novost, ki je umeščena v okoljih, kjer je Elan že prisoten in znan. To so v prvi vrsti alpska in predalpska območja, ki s svojimi jezeri in rekami tako rekreativcem kot naprednim uporabnikom ponujajo številne možnosti aktivnega preživljanja prostega časa v objemu narave. »Elan po mnogih letih ponovno predstavlja program za vodne športe, kjer smo se pri snovanju osredotočili zlasti na uporabniško izkušnjo,« je povedala Melanja Korošec, direktorica blagovne znamke Elan, in nadaljevala: »Verjamemo v trajnostno in odgovorno ravnanje do okolja, zato so vsi izdelki iz trde lupine razviti in izdelani v Evropi, kar zagotavlja boljši nadzor v vseh fazah nastajanja končnega izdelka in čim krajšo transportno pot. Obenem je Glaze produkt z ničelnim odpadkom med proizvodnjo, po koncu uporabe pa ga je moč stoodstotno reciklirati.«

Vizija Elana je po besedah Leona Korošca, podpredsednika skupine Elan,

David Primožič, produktni vodja programa vodnih športov, in Melanja Korošec, direktorica blagovne znamke Elan / Foto: Primož Pičulin

navdihovati aktiven in trajnostni življenjski slog. »Iz tega izhaja tudi naš slogan, ki uporabniku narekuje vedno dobre čase pri ukvarjanju s športnimi aktivnostmi v naravi. Z razširitvijo blagovne znamke Elan v segment izdelkov za vodne športe oživljamo želje predhodnih generacij po manjših plovilih, ki bodo vsakomur dostopna in bodo tako vsem omogočila

izkušnjo na vodi,« je povedal Korošec in dodal: »Zavedamo se pomembnosti sodelovanja z našimi partnerji znotraj skupine KJK Sports. To nam omogoča celostno podporo v izdelčnem razvoju.«

Nova Elanova kolekcija obsega deset izdelkov, pri čemer sta trenutno na voljo že dva, in sicer kajak Glaze, ki je primeren za dve odrasli osebi in otroka, ter kajak

enosed Beaver. Drugi izdelki bodo na trgu v poletni sezoni 2022. David Primožič, produktni vodja programa vodnih športov, je ob tem povedal, da je kolekcija produktov za vodne športe namenjena najširšemu delu populacije, saj gre za izdelke, ki ne zahtevajo vrhunskega znanja, temveč le veliko dobre volje in veselja do vodnih športov.

Obnovili bodo podružnično šolo

V šoli v Srednji vasi bodo obnovili in povečali telovadnico, uredili letno učilnico in novo športno igrišče ter igrišče za najmlajše. Delati so začeli takoj po koncu šolskega leta, zaključili naj bi jeseni.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Bohinjski občinski svet je še pred poletjem potrdil prvi letošnji rebalans občinskega proračuna in tako omogočil, da bodo projekt obnove podružnične šole v Srednji vasi lahko izpeljali v eni fazi, to je še letos, in ne v dveh, kot je bilo načrtovano najprej. Ugotovili so namreč, da bi se projekt najbolj ekonomično izvedel v eni sami fazi.

V Bohinju tako upajo, da bo zahtevna obnova v vrednosti 750 tisoč evrov končana že do konca oktobra, saj so dela začeli takoj, ko se je zaključilo šolsko leto.

Stavba podružnične šole v Srednji vasi je bila zgrajena že pred letom 1900, rekonstruirana je bila leta 1977, leta 2015 pa energetsko sanirana. Težava, s katero se srečujejo sedaj, pa je predvsem velikost učniških prostorov in zunanja igrišča, je povedal Andrej Kovačič z občinske uprave.

Pri podružnični šoli bodo na novo uredili športno igrišče in igrišče za najmlajše, med igriščem in obstoječim cerkvenim zidom pa bo urejen tudi nov spominski park.

»V prostorih šole bodo obnovili in povečali telovadnico, povečali bodo shrambene prostore, prostor za hišnika, zgradili bodo dodatno zunanjo letno učilnico, garaže za zaposlene, obnovili in posodobili pa bodo tudi elektro in strojne instalacije. Zunanji prostor bo dobil novo športno igrišče in igrišče za najmlajše,« je pojasnil.

Investicija v osnovno šolo je povezana tudi z gradnjo spominskega parka, ki ga bodo uredili med športnim igriščem in obstoječim cerkvenim zidom, namenjen pa bo pogrebom in poslovnim slovesnostim. Oblikovan bo v obliki teras, kjer bodo urejena sedišča in stojišča za zadnje slovo, so še pojasnili na občinski upravi.

Šola je v pravkar končanem šolskem letu obiskovala 48 učencev od od prvega do četrtega razreda. V njej sta tudi dva oddelka vrtca, ki ga obiskuje 21 otrok.

Na občini pa so že objavili tudi javno naročilo za gradnjo novega vrtca v Bohinjski Bistrici. Ob uspešni izvedbi javnega naročila je začetek del načrtovan že za september.

Nov most pri Planiki lahko zgradijo pred soslesko

Kranjski mestni svetniki so odpravili dilemo upravne enote, ali lahko gradbeno dovoljenje za nov most pri Planiki in rekonstrukcijo Savske ceste izda pred gradbenim dovoljenjem za soslesko Ob Savi.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na zadnji seji sprejeli obvezno razlago v zvezi z občinskimi podrobnimi prostorskim načrtom (OPPN) za soslesko Ob Savi, ki jo na območju med nekdanjima industrijskima kompleksoma Inteks in Zvezda namerava zgraditi republiški stanovanjski sklad. V 35. členu OPPN-ja je namreč zapisano, da se mora gradbeno dovoljenje pridobiti sočasno za gradnjo stavb 1. etape s pripadajočo komunalno in energetska infrastrukturo, za odstranitev obstoječega mostu čez Savo (pri nekdanji Planini), za izvedbo protipoplavnega nasipa in za rekonstrukcijo Savske ceste. Z obvezno razlago pa je zdaj pojasnjeno, da se kljub zahtevani sočasnosti gradbeno dovoljenje za odstranitev obstoječega mostu čez Savo, gradnjo protipoplavnega nasipa in prvo etapo rekonstrukcije Savske ceste lahko pridobiva tudi predčasno.

Obvezno razlago so morali mestni svetniki sprejeti, ker je zanjo zaprosila Upravna enota Kranj, ki je bila zaradi zapovedane sočasnosti

Most pri Planiki bodo lahko porušili in nadomestili z večjim še pred začetkom gradnje sosleske Ob Savi. / Foto: Gorazd Kavčič

izdaje gradbenega dovoljenja za infrastrukturo in stanovanjske sosleske v dveh, ali lahko najprej dovolijo le gradnjo infrastrukture. Po besedah Janeza Zihlerla, vodje Urada za okolje in prostor na Mestni občini Kranj, pa je bila sočasnost gradnje infrastrukture in stanovanjske sosleske v OPPN dodana le z namenom, da ne bi bila sosleska

zgrajena prej kot pripadajoča infrastruktura. »Z obvezno razlago zdaj omogočamo, da se bo gradnja mostu in ceste lahko izvedla pred samo soslesko,« je razložil.

S postopanjem UE Kranj je bil nezadovoljen Bojan Homan (SDS). Rekel je, da je vsakomur jasno, da ima gradnja infrastrukture prednost pred gradnjo objektov. »Vsak uradnik, ki bi odločil,

ve, za kaj gre, a se nobeden ne upa odločiti. Kakor je upravna enota nezaupljiva do občine, kaj šele do občanov, imamo zato dolge čakalne vrste, zadeve pa se nikamor ne premaknejo. Uradnica bi se lahko pozanimala, kaj je mislil mestni svet, in bi bilo rešeno, a se ni. Jaz bi nalašč pustil na miru in počakal, kako se bodo odločili,« je dejal.

Most čez Rupovščico vendarle začeli obnavljati

SIMON ŠUBIC

Kranj – Leto dni po njegovem zaprtju so včeraj vendarle začeli rušenje oziroma rekonstrukcijo mostu čez Rupovščico v bližini Partizanske ceste v Kranju. Med obnovo mostu, po katerem občani dostopajo do Ovčana, Kosorepa in drugih kopališč na območju sotočja Rupovščice ter Kokre, bo možen zgolj osebni prehod čez nasip, na katerem bo speljana začasna pešpot, obvoz za osebna vozila za lastnike zemljišč pa bo potekal skozi Predoslje, so pojasnili na Mestni občini Kranj. Po obnovi bo most – dela bodo predvidoma potekala do konca septembra

– pomembna pridobitev za uporabnike športno-rekreativnih površin ob reki, še poudarjajo na občini.

Most čez Rupovščico so za ves promet zaprli julijani. Na občini so tedaj razložili, da morajo most zaradi dotrajanosti sanirati oziroma izvesti vzdrževalna dela na konstrukcijskih in vozniških delih objekta. »Na podlagi inšpekcijske odločbe je Mestna občina Kranj takoj odredila začasno popolno zaporo mostu ter začela pripravo projektne dokumentacije. Sanacija mostu se bo začela v najkrajšem možnem času, in sicer takoj po pridobitvi potrebne dokumentacije,« so napovedali pred letom dni.

Občni zbor Govedorejskega društva Škofja Loka

Škofja Loka – Govedorejsko društvo Škofja Loka vabi člane na redni letni občni zbor, ki bo jutri, v soboto, ob 10. uri na kmetiji Okršljan pri Svetem Florjanu nad Škofjo Loko. Poleg poročila in programa dela bo na dnevnem redu Strateški načrt Skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027, ki se ga bo dotaknil Franc Pavlin iz KGZ Kranj, Jože Mohar bo predstavil družbo RWA Slovenija, dr. Irena Grmek Košnik s kranjske območne enote NIJZ pa bo spregovorila o covidu-19 in cepljenju.

Novi spletni vodič po Preddvoru

Preddvor – Zavod za turizem Preddvor ima novo spletno stran, na kateri so na voljo informacije o Preddvoru in njegovi okolici, ponudnikih turističnih namestitev, gostincih, kmetih, tematskih, kolesarskih in pohodnih poteh ter dogajanju in prireditvah. Več na visitpreddvor.si.

Do konca julija ogledi še brezplačni

Preddvor – Vodenja po gradu Dvor, ki je nedavno odprl vrata za obiskovalce, bodo do 31. julija brezplačna. Ogled gradu je možen vsak dan med 10. in 17. uro, predhodne najave niso potrebne, razen za večje skupine.

Mladičev štorcelj letos manj

Na Gorenjskem je letos osem parov štorcelj skupno vzgojilo sedemnajst mladičev. Obročkal jih je Dušan Dimnik, zunanji sodelavec Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

MAŠA LIKOSAR

Tenetiše – Mladiče štorcelj bomo letos na Gorenjskem zasledili na osmih lokacijah, pri čemer je skupno enajst gnezd. V Škofji Loki, Vopovljah in na Mlaki, kjer so

gnezda že več let zapuščena, se tudi tokrat niso razveselili mladičev, kljub temu da so zasledili pare štorcelj. Kot je pojasnil Dušan Dimnik, ki štorclje obročka že vrsto let, so po trije mladiči štorcelj v Predosljah, Preddvoru in

Komendi, po dve v Žabnici, Tenetišah in na Olševku, po ena pa v Cerkljah in Lahovčah. »Mladičev je manj kot pretekla leta, ne le na Gorenjskem, po celi Sloveniji, kjer je skupno sicer 230 gnezd. Težko je oceniti razlog, a morda tiči v hladni pomladi,« je povedal in dodal: »V Cerkljah je en mladič poginil, dve jajci pa sta bili neizvaljeni. V Žabnici je bil mladič prav tako mrtev. Znano je, da v primeru, če štorclje začutijo, da ne bodo mogle priskrbeti dovolj hrane, jajca same vržejo iz gnezda.«

Mladiče je Dimnik obročkal konec junija in v začetku julija, pri tem pa so mu pomagali kranjski poklicni gasilci in domačini krajev, kjer so štorclje. »Pri obročkanju je najtežje pridobiti dvigalo,

ki te dvigne do gnezda. Zato sem še toliko bolj vesel, da mi ponudijo pomoč in s tem res izkažejo naklonjenost, ne le do ptic, temveč tudi narave kot take,« je dejal Dimnik in dodal, da je na Gorenjskem najstarejše gnezdo v Lahovčah, ki na hiši domačina stoji že od leta 1999.

Ptice obročkajo v gnezdu kot mladiče z namenom pridobivanja podatkov o načinu življenja ptic ter proučevanja ptičjih selitev. Organizirajo ga državni obročkovalski centri, ki so odgovorni za usklajevanje dejavnosti v državi in delujejo v okviru Evropske zveze za obročkanje ptic Euring.

Bela štorclja, ki se pojavlja v Sloveniji, prezimuje v južni Afriki, iz prezimovališča pa se vrne v drugi polovici

Mladi štorclji v Tenetišah / Foto: Gorazd Kavčič

aprila. Čas njenega gnezdenja je od aprila do julija. Mladiči štorcelj bodo najkasneje sredi julija že poleteli, jeseni pa odleteli v Afriko, od koder se bodo po treh do petih letih, ko bodo spolno dozoreli, vrnili na približno isto mesto.

Kot zanimivost je sogovornik še povedal, da je štorclja, ki jo je pred leti obročkal v Cerkljah, preteklo zimo preživela v Rogaški Slatini in se letos vrnila v Cerklje, kjer ima mladiče. »Omenjena

štorclja je imela zlomljeno krilo in najverjetneje je slutila, da ne bo zmogla dolge poti do Afrike, zato je ostala v naši deželi, kjer je uspešno preživela zimo, ki na srečo ni bila tako mrzla,« je pojasnil in tako kot vsako leto tudi tokrat poudaril, da moramo vsako obročkano ptico, ki jo najdemo, prijaviti v državni obročkovalski center. V Sloveniji je to Slovenski center za obročkanje ptičev, ki deluje v okviru Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

Dušan Dimnik je letos obročkal sedemnajst mladičev štorcelj. / Foto: Gorazd Kavčič

Začeli graditi novi most

V teh dneh so se začela pripravljala dela za gradnjo novega mostu čez Poljansko Soro v Gorenji vasi.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Nov most na regionalni cesti ob gorenjevaškem krožišču bo nadomestil sedanjega močno dotrajanega. Za izvajalca so na razpisu izbrali podjetje Mapri iz Ljubljane. Po pogodbi, ki jo je konec maja izbrani izvajalec podpisal z republiško direkcijo za infrastrukturo, bodo dela vredna dobrih devetsto tisoč evrov.

»Pred rušenjem obstoječega mostu je predvidena ureditev začasnega

montažnega mostu, po katerem bo promet potekal izmenično enosmerno, popolna zapora pa bo le v dneh ureditve navezav na začasni most,« je pojasnil župan Milan Čadež in dodal, da bodo v času gradnje na sosednje premostitve najprej preusmerjeni pešci, ki morajo biti zato pozorni na aktualno prometno signalizacijo ob gradbišču. Zaradi zahtevnosti in obsežnosti gradnje na občini pričakujejo, da bo novi most dokončan do sredine prihodnjega leta.

V Gorenji vasi so se začela pripravljala dela za gradnjo novega mostu čez Soro. / Foto: arhiv občine

Živahno na mesečnem sejmu

Škofja Loka – Kljub počitniškemu času so se organizatorji iz Krajevne skupnosti Kamnitnik odločili, da tudi v juliju na območju nekdanje vojašnice pripravijo mesečni sejem. Da je zanimanje zanj res veliko, so potrdili obiskovalci od blizu in daleč, ki so na številnih stojnicah lahko nakupili najrazličnejše stvari. Prodajalci so ponujali vse od hrane in sadik do oblačil in ta čas priljubljenih slamnikov.

Pisane stojnice so bile dobro obiskane.

Začeli redno letno asfaltiranje

Gorenja vas, Poljane – S pripravljanimi deli konec junija se je začelo letošnje redno letno asfaltiranje po krajevnih skupnostih v občini. Na razpisu so za izvedbo del izbrali Gorenjsko gradbeno družbo, skupaj pa bodo asfaltirali 24 odsekov v dolžini skoraj 6,6 kilometra. Dela so začeli na območju krajevne skupnosti (KS) Poljane, kjer so že obnovili prve tri odseke, in sicer na odcepu Dolenčice v dolžini 150 metrov, na odcepu Podobeno v dolžini 400 metrov in na odcepu Podbregar v dolžini 270 metrov, na območju KS Lučine pa so asfaltirali 720 metrov dolg odsek v Prelesju in 220 metrov dolg odsek Lučine–Črnogorc. Dela so pretekli teden nadaljevali v KS Trebija na odseku Hobovše–Travnik in KS Sovodenj na odcepu Podjelovo Brdo, izvedeno pa je bilo tudi asfaltiranje na odsekih v Suši in Hlavčih Njivah v KS Gorenja vas, so pojasnili na občini in dodali, da bodo vsa dela predvidoma končali do konca oktobra.

V šoli dodatne učilnice

V Železnikih se bodo v teh dneh lotili več kot pol milijona evrov vredne investicije v ureditev dodatnih prostorov Osnovne šole Železniki. Kmalu tudi gradnja komunalne infrastrukture v Dašnici.

ANA ŠUBIC

Železniki – V Železnikih se bodo v kratkem lotili nekaterih večjih občinskih investicij. Potem ko je župan Anton Luznar v začetku julija z izbranim izvajalcem, podjetjem Akvaing iz Ljubljane, podpisal pogodbo za ureditev dodatnih prostorov v Osnovni šoli (OŠ) Železniki, se bo investicija, ki bo stala 515 tisoč evrov (z DDV), prihodnji teden tudi začela. »Končana bo tri mesece po uvedbi v delo,« je napovedal župan. V mansardi bodo izdelali tri dodatne učilnice in pomožne prostore ter ob vhodu v šolo zgradili dvigalo. Izvajalec bo večja dela skušal opraviti v času počitnic, sploh tista, ki bi lahko motila pouk, v nadaljevanju pa bodo sledila še zaključna obrtniška dela v notranjosti prostorov.

S projektom ureditve dodatnih prostorov OŠ Železniki se je občina potegovala za nepovratna sredstva na razpisu ministrstva za izobraževanje, a ni bila uspešna, zato je občinski svet na junijski seji z rebalansom občinskega proračuna potrdil tudi najem 400 tisoč evrov kredita za izvedbo te investicije. Kot kaže, pa zadolževanje po vsej verjetnosti ne bo potrebno. Župan je

Direktor ljubljanskega podjetja Akvaing Roman Medved in župan Anton Luznar po podpisu pogodbe za ureditev dodatnih prostorov OŠ Železniki / Foto: Peter Košir

pojasnil, da so ob nedavnem srečanju županov z vlado na Brdu pri Kranju od ministrice za izobraževanje Simone Kustec dobili informacijo, da bodo sofinancirali tudi druge projekte, ki izpolnjujejo pogoje, vključno z investicijo v OŠ Železniki. »Odločbe še nismo prejeli, seveda pa smo bili te informacije zelo veseli,« je poudaril Luznar.

Proti koncu julija bodo začeli tudi drugo fazo gradnje komunalne infrastrukture v Dašnici. Župan je v začetku tega meseca podpisal pogodbo z izvajalcem, podjetjem Euro grad. Dela bodo zajemala ureditev fekalne in meteorne kanalizacije,

vodovoda, javne razsvetljave, pločnika in novega cestišča na skoraj 200-metrskem odseku od že urejenega odseka do križišča za Zgornjo in Spodnjo Dašnico. Investicija, ki bo stala 305 tisoč evrov (z DDV), naj bi izvajalec končal v treh mesecih po uvedbi v delo.

Konec julija bodo začeli tudi z asfaltiranjem dveh odsekov ceste od Rotka proti Torki (Povden–Jenstrlov rovt in Torka–Zabrdo) v skupni dolžini 1,1 kilometra. Dela, ki jih bo izvedlo podjetje Mapri Proasfalt, naj bi prav tako potekala tri mesece, stala pa bodo 162 tisoč evrov (z DDV).

Župan je tudi povedal, da se bodo avgusta lotili gradnje kolesarske povezave Železniki–Selca. Sprva so začetek del načrtovali že ta mesec, a je ta čas izbrani izvajalec, podjetje Lavaco, precej zaseden na drugih gradbiščih. Po besedah župana je bistveno, da je projekt končan v pogodbenem roku, ki po zagotovilih izvajalca ni ogrožen. Dela na sedemkilometrski kolesarski povezavi morajo končati najkasneje julija prihodnje leto. Investicija je vredna blizu 1,2 milijona evrov (z DDV) in jo bo z 919 tisoč evri sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj, občina pa bo prispevala 279 tisoč evrov.

Dodatna pomoč za najrevnejše

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Slovenija je ob začetku predsedovanja Svetu EU v okviru Slovenske karitas za pomoč najrevnejšim na Madagaskarju namenila 120 tisoč evrov.

»Humanitarne krize se po svetu množijo, pandemija pa jih še pogloblja. Ob tem revni pogosto ostanejo brez

osnovnih dobrin, ogrožena so življenja. Potrebujemo vse več in učinkovitejšo humanitarno pomoč,« je pojasnila predstavnica Karitas Jana Lampe.

Slovenska karitas se bo po nedavnem podpisu sporazuma z ministrstvom za zunanje zadeve o strateškem partnerstvu na področju mednarodne humanitarne pomoči v naslednjih treh letih

skupaj z lokalnimi partnerji lahko s še več sredstvi odzivala na humanitarne nesreče večjih razsežnosti po svetu, poudarja Lampetova. »Hkrati pa bo v konzorciju s Platformo NVO za razvoj, globalno učenje in humanitarno pomoč (SLOGA) okreplila zmogljivosti slovenskih NVO na humanitarnem področju, tudi s povezovanjem

z zasebnim sektorjem in zagovorništvo, še posebno v času predsedovanja Svetu EU,« je še pojasnila.

Sredstva, ki jih je za pomoč Madagaskarju zagotovilo ministrstvo za zunanje zadeve, grede za prvi nujni odziv v okviru tega partnerstva, ki ga Karitas izvaja v sodelovanju z misijonarjem Pedrom Opeko.

Brezskrbne počitnice za socialno ogrožene otroke

ANA ŠUBIC

Kranj – Lidl Slovenija se je tudi letos pridružil dobrodelni akciji Zveze prijateljev mladine Slovenije (ZPMS) Pomežik soncu. Skupaj bodo na počitnice peljali

otroke s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin. V uspešni humanitarno-prodajni akciji z Lidlovi izdelki Lupilu in Cien Kids so zbrali sredstva za kar 385 brezskrbnih počitniških dni. Otrokom, ki se jih bodo

udeležili, bodo omogočili priložnost, da izboljšajo svojo samopodobo in odkrijejo v sebi lastnosti in talente, za katere morda niso vedeli, da jih imajo, je poudarila generalna sekretarka ZPMS Breda Krašna. V Lidlu Slovenija

se lotevajo tudi drugih humanitarnih projektov. V vse svoje trgovine so znova postavili zbiralne košare za organizacije, ki pomagajo ljudem v stiski. V košare je poleg izdelkov z daljšim rokom trajanja v juliju možno donirati še šolske potrebščine. Na police so umestili tudi dobrodelno šolsko beležko Zdravka Lidla, pri čemer bodo 50 centov od vsake prodane beležke namenili ZPMS za pomoč družinam v stiski.

Za šolo tudi državni denar

Po tem, ko se je gradnja nove Osnovne šole Frana Albrehta že zamaknila za kak mesec, se na Občini Kamnik te dni veselijo dveh dobrih novic – projekt bo finančno podprla država, pri koncu pa je tudi postopek za izbiro izvajalca.

JASNA PALADIN

Kamnik – Na Občini Kamnik so začetek nove šolske stavbe OŠ Frana Albrehta sprva napovedovali za konec šolskega leta, a že kmalu je postalo jasno, da jim tega ne bo uspelo uresničiti. Na razpis za izvajalca dela sta se prijavi dve podjetji – družba Kolektor Koling, ki je oddala ponudbo v vrednosti 14.441.685,18 evra, in družba SGP Graditelj iz Kamnika s ponudbo v vrednosti 14.839.323,49 evra. Slednji so se kot neizbrani izvajalec pritožili, kar je postopek razvleklo, a 9. julija je Državna revizijska komisija v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »Izgradnja nove Osnovne šole Frana Albrehta« njihov

Ob obstoječi OŠ Frana Albrehta bo predvidoma v začetku jeseni začela rasti nova stavba; staro bodo porušili. / Foto: Gorazd Kavčič

zahtevek za revizijo označila za neutemeljen, zato je postopek za izbiro izvajalca tik pred koncem. Kot nam je povedal župan Matej Slapar, si

z izvajalcem čim prej želijo podpisati pogodbo za izvedbo del in tudi začeti graditi. Pravtako je bližje zaključku tudi finančna konstrukcija

tega najdražjega občinskega projekta do sedaj, za katerega se bo občina močno zadolžila. Projekt je ocenjen na 18 milijonov evrov (razpis za opremo bodo še objavili), občina pa ima v posebnem proračunskem skladu zagotovljenih še 3,2 milijona evrov. Velike upe so polagali v državni razpis za sofinanciranje investicij v vrtnice in osnovne šole, na katerem so bili sprva neuspešni, ker pa je država proračunsko malo v ta namen nedavno povečala za 73 milijonov evrov, si zdaj tudi Občina Kamnik za gradnjo nove šole iz tega naslova lahko obeta 2,3 milijona evrov. Za preostanek bodo najeli posojilo.

Nova šola naj bi učence sprejela v šolskem letu 2023/24.

Občina izvaja zakonske obveznosti

Kljub delni blokadi računa Občine Komenda ta še vedno izvaja financiranje zakonskih obveznosti.

ALEŠ SENOŽETNIK

Komenda – Kot smo že poročali, ima Občina Komenda na podlagi sklepa o davčni izvršbi delno blokiran račun, ker ni pravočasno sanirala odlagališča inertnih odpadkov v Suhadolah, ki je kot edino od skupno 21 v državi ostalo odprto. Na podlagi sklepa je dovoljena izvršba v višini 10,5 milijona evrov, kolikor naj bi po ponudbi družbe za predelavo odpadkov Surovina iz Maribora stal odvoz 105 tisoč ton odpadkov iz Suhadol.

Na občinsko upravo smo naslovili vprašanja v zvezi z

nadaljnjim ravnanjem in delovanjem občine v prihodnje, a pojasnil še nismo prejeli. So pa v nedavnem sporočilu za javnost pojasnili, da se izvršba ne more nanašati na sredstva primerne porabe, prav tako predmet izvršbe ne smejo biti sredstva, ki jih je zagotovila država za opravljanje posameznih zadev iz državne pristojnosti, ki so z zakonom prenesene na lokalno skupnost, sredstva, ki so namenjena za odpravo naravnih nesreč, ali če gre za proračunska sredstva Evropske unije. Glede na to se financiranje zakonskih obveznosti

V Komendi poudarjajo, da Komenda ne more biti edini inšpekcijski zavezanec za obveznosti pri reševanju inertnih odpadkov v Suhadolah, saj se je odlagališče uporabljalo že v času prejšnje Občine Kamnik.

občine tudi po vročitvi sklepa še vedno izvaja.

Občina se je na sklep že pritožila, kot pa so še zapisali, so glede ureditve statusa odlagališča v teku tudi intenzivni pogovori z ministrom za okolje in prostor,

glede katerih si obetajo pozitiven razplet in vrnitev zaseženih sredstev. Poudarjajo tudi, da Komenda ne more biti edini inšpekcijski zavezanec za obveznosti pri reševanju inertnih odpadkov v Suhadolah. Odlagališče se je namreč uporabljalo že v času pred ustanovitvijo Občine Komenda, še v času prejšnje Občine Kamnik. »Že iz tega je jasno, da je lahko zavezanec tudi njen pravni prednik, to je prejšnja Občina Kamnik, kot tudi pred tem Republika Slovenija,« so še zapisali in zaključili, da bodo svoje interese šteli tudi po pravni poti.

Gradnja obvoznice se še ni začela

Pred začetkom gradnje vodiške obvoznice je treba pridobiti še gradbeno dovoljenje in izbrati izvajalca del.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Gradnja obvoznice mimo Vodice, ki se že nekaj časa napoveduje, se še ni začela. Kot so nam sporočili z Direkcije za infrastrukturo, je javno naročilo za izvajalca gradbenih del še v teku. Trenutno so v pregledu in preverjanju prispele ponudbe. »Pričetek gradnje je, če ne bo zapletov pri izboru izvajalca gradbenih

del, predviden takoj po pridobitvi gradbenega dovoljenja, ki je v pristojnosti DAR-S-a,« so še sporočili z Direkcije.

Čimprejšnjega začetka gradnje si želijo v Vodich, saj bi na ta način rešili prometni kaos, ki vlada v naselju. Kot nam je povedal vodiški župan Aco Franc Šuštar, je pred nekaj tedni potekala javna razgrnitev načrtov za gradnjo obvoznice,

na kateri so bili prisotni vsi pristojni, s strani zainteresirane javnosti pa pripomb ni bilo. »To je dobra novica in pričakujem, da bo ministrom za okolje in prostor zdaj, ko nima več zadržkov, do konca tega meseca gradbeno dovoljenje tudi izdalo, nato pa bo treba počakati še na pravnomočnost,« je še dejal Šuštar, ki si želi, da bi Direkcija čim hitreje izbrala tudi izvajalca del, saj lahko

pride tudi še do pritožbe s strani katerega od neizbranih izvajalcev, kar bi začetek gradnje še dodatno zamaknilo v jesen.

Kot smo poročali že v začetku maja, je na javni razpis za gradnjo obvoznice prispelo šest ponudb, najcenejša pa je bila ponudba družbe Prenova – Gradbenik in Hidrotehnika, ki bi obvoznico zgradila za 6,3 milijona evrov.

RamoHolz GmbH
Schnittholz und Plattenwerkstoffe

V naši PE **Podklošter/Arnoldstein** širimo obseg naše delovne ekipe in zaposlimo

SKLADIŠČNIKA/KOMISIONARJA m/ž
(Lagermitarbeiter/Kommissionierer)

Poslujemo z evropskim rezanim lesom (listavci in iglavci) ter s surovinami za proizvodnjo najrazličnejših lesenih plošč.

Pogoji: Strokovno in tehnično poznavanje lesene stroke, osnovno znanje nemščine, zanesljivost, sposobnost delati v timu, fleksibilnost in obremenljivost. Prednost je, če imate dovoljenje za opravljanje viličarja. Mesečna plača 2.170,00 evrov bruto (14 x letno).

Veselimo se vaše prijave v nemščini na:
E: andreas.patterer@ramoholz.eu
GSM: +43 664 5488641

RamoHolz GmbH, Industriestraße 12, A-9601 Arnoldstein/Podklošter

mechatronic systemtechnik gmbh
Member of Accuron Industrial Technologies
We can handle it (...skupaj z vami pa bomo še boljši!)

Širimo obseg naše dejavnosti in iščemo ravno VAS!

mechatronic systemtechnik gmbh s sedežem podjetja v Beljaku (Villach) spada med mednarodno vodilna high tech podjetja s področja opreme za polprevodnike. Specializirali smo se na kompleksne aplikacije podlag v proizvodnji polprevodnikov.

Naši odjemalci so svetovno znani proizvajalci polprevodnikov, npr. s področij Automotive, Power, MEMS, Logik in Memory. To so hkrati tudi vodilna področja pri razvoju polprevodnikov za uporabo v industriji.

Svetovni trendi v različnih panogah, npr. stalno napredovanje v razvoju pametnih telefonov in najrazličnejše možnosti najmodernejših pogonskih sistemov, vodijo k vse večjim zahtevam na področju polprevodnikov. Posledica pa je vse večje povpraševanje po teh izdelkih in zato tudi po naših specialnih sistemih. Zaradi tega spada naše podjetje **mechatronic systemtechnik gmbh** k osnovnim dejavnikom tega razvoja. Z našimi aplikacijami stalno podpiramo ta razvoj in s tem aktivno sodelujemo pri najnovejših razvojnih trendih. Zaradi stalnega širjenja naše dejavnosti in s pogledom na izize prihodnosti, ki jih prinaša industrija polprevodnikov, potrebujemo ravno vas:

SERVISNI TEHNIK m/ž
(Service Techniker)

TEHNIČNI RISAR/KONSTRUKTER m/ž
(Technische Zeichner/Konstrukteure)

SKLADIŠČNIK/SODELAVEC ZA SPREJEM BLAGA m/ž
(Lagermitarbeiter/ Warenannahme)

SODELAVEC ZA RAZVOJ PROGRAMSKE OPREME m/ž
(Softwareentwickler)

ELEKTRIČAR NA PODROČJU GRADNJE NAPRAV m/ž
(Elektriker für den Bereich Anlagenbau)

SODELAVEC ZA ZAGON NAPRAV - MEHATRONIK m/ž
(Anlagenbetriebnehmer –Mechatroniker)

CNC-REZKAR IN STRUGAR m/ž
(Zerspanungstechniker CNC Fräsen und Drehen)

Podjetje **mechatronic systemtechnik gmbh** vam ponuja vse ugodnosti modernega podjetja, kot npr. individualno uvajanje v delo. Na najrazličnejših področjih vas bodo podpirali naši visokokvalificirani sodelavci. Takoj boste pomemben del našega inovativnega podjetja in tako vključeni tudi v zanimive in zahtevne projekte. Naši sodelavci spadajo med najboljše s svojega področja in vam tako omogočijo hitro strokovno napredovanje.

V sklopu mednarodne stroke, ki je za številna življenjska področja nujno potrebna in velja tudi kot krizno stabilna, vam ponujamo delo za nedoločen čas. Zaradi stalne rasti in dodatnih potreb je napredovanje logična posledica. Osnova našega uspeha so fleksibilnost, odgovornost, odprta komunikacija, družinsko vzdušje ter kratke poti do odločitev in hitro izvajanje dorečenega. Zaradi našega mednarodnega sodelovanja z največjimi podjetji s področja polprevodnikov boste stalno seznanjeni tudi z najnovejšimi tehnologijami in trendi (State-of-the-Art). Tako boste tudi ključnega pomena na področju nadaljnega razvoja.

Naši tehnični strokovnjaki se že veselijo sodelovati skupaj z vami pri nadaljnjem razvoju našega podjetja.

Pridružite se naši delovni ekipi! Veselimo se vaše prijave v angleškem ali nemškem jeziku, vključno z vašim predlogom zasluzka, po e-pošti na:
office@mechatronic.at

Prosta delovna mesta najdete tudi na: www.mechatronic.at

Plavalci na mitingu Skočili bodo v novo sezono

Letošnji Mednarodni plavalni miting v Radovljici je bil zelo dobro obiskan

MATJAŽ KLEMENC

Radovljica – Za razliko od lanskega je letošnji Mednarodni plavalni miting v organizaciji Plavalnega kluba Radovljica potekal brez težav. Žal je dvodnevno tekmovanje potekalo brez gledalcev. Ti so se znašli in si dvoboje v radovljiškem bazenu ogledali z bližnje Oble gorice. Malce kislo vreme je bilo v nedeljo popoldne, a se je na koncu finale končal v sončnem vremenu. Organizatorju je uspelo v Radovljico privabiti 476 plavalcev in

plavalk iz sedmih držav. V seštevku treh rezultatov je bila najuspešnejša olimpijka Janja Šegel, ki je bila le za las boljša od domače plavalke Tjaše Pintar.

»Prva naloga tistih, ki pripravljamo miting, je, da rezerviramo termin za naslednje leto. Vsa ekipa, ki pripravlja miting, celotno organizacijo zelo dobro obvlada in delamo kot dobro utečen stroj,« se organizacije prihodnjega mitinga ne boji predsednik Plavalnega kluba Radovljica Aleš Klement.

Z Gorenjskega v Tokio

1. stran

»Na igrišču imamo pet igralcev, ki morajo dihati skupaj in najti pravo pot. Le tako bomo lahko uspešni,« je poudaril Sekulić, ki bo imel v Tokiu močno ekipo, ki si je v Litvi zagotovila igranje na olimpijskem turnirju.

Ekipa, ki bo na Japonsko odpotovala danes, bo v Fukui najprej imela še krajši pripravljalni tabor. Naše košarkarje uvodna tekma v Tokiu čaka 26. avgusta ob 6.40 po slovenskem času. Pomerili se bodo z ekipo Argentine. V četrtek, 29. julija, bodo naši igrali z Japonsko, zadnja tekma v predtekmovanju pa jih čaka 1. avgusta ob 10.20 proti Španiji.

Kljub visokim ambicijam bo pomembno, da bo reprezentanca razmišljala o vsaki tekmi posebej. »Nočem, da smo obremenjeni s končnim izidom, rad bi, da se osredotočimo na vsako tekmo posebej in v prvi vrsti na Argentino,« je dodal Sekulić.

Športniki bodo na olimpijskih igrah v tako imenovanem mehurčku. »Na srečo se med seboj zelo dobro razumemo in imamo podobne hobije. Že v Litvi smo bili v mehurčku in tam nikomur ni bilo dolgčas, kar je zelo pomembno. Verjamem, da se bomo na Japonskem imeli dobro, saj se vsi zelo veselimo tega,« je povedal gorenjski reprezentant z Bleda Jaka Blažič.

Nogometni prvoligaši začenejo novo sezono

Radomlje, Domžale – Prva tekma nove sezone Prve lige Telemach bo danes popoldne z začetkom ob 17. uri v Športnem parku Šiška v Ljubljani, pomerili pa se bosta ekipi domačega Brava in Kalcerja Radomlje. Povratnikom med prvoligaše se je ta teden pridružil še Marko Božič. Že pred 23-letnikom so se Radomljani pridružili Marko Žulj, Darko Marjanović, Dario Rugašević in Mateo Mužek. Domžalčani so včeraj igrali na povratni tekmi v Hesperangeu, ki pa se do zaključka naše redakcije še ni končala. Če se bodo prebili v nadaljevanje kvalifikacij UEFA Evropske konferenčne lige, jih naslednja evropska tekma čaka že v torek. Igrali bodo proti boljšemu iz obračuna Honka Espoo – NSI Runavik. Sicer se bodo v prvem krogu Prve lige Telemach v nedeljo ob 17. uri na domačem stadionu pomerili z ekipo Olimpije. V drugi krog kvalifikacij za ligo prvakov so se v torek že uvrstili nogometaši Mure, potem ko so na povratnem obračunu prvega kroga v Murski Soboti premagali Škendijo iz Severne Makedonije s 5 : 0. Slovenski prvak je prvo tekmo v gosteh dobil z 1 : 0. Nogometaši Maribora so povratno tekmo prvega kroga konferenčne lige včeraj igrali v Armeniji, a se do zaključka naše redakcije še ni končala.

Zala Urh je državna šahovska prvakinja

Kranj – Kranjčanka Zala Urh, članica kluba Tajfun – ŠK Ljubljana, je na državnem prvenstvu v šahu, ki je potekalo na Otočcu, osvojila naslov državne članske prvakinja. Hkrati je bila najboljša med mladinkami. Drugo mesto je osvojila članica ŠK Triglav Krško Pia Marie Ružič, bron pa Ivana Hreščak (ŠK Postojna). Državni prvak je postal Maj Zirkelbach (ŠD Krka Novo mesto) pred vele mojstrom Markom Tratarjem (ŠK Branik Maribor) in Davidom Stevaničem (ŠD Kočevje).

Smučarske skakalce in skakalke od danes do nedelje v Wisi čaka uvod v poletno sezono, zadnje treninge pred potjo na Poljsko pa so v sredo opravili na kranjski skakalnici.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Poljska Wisła bo ta konec tedna gostila prve tekme letošnje poletne velike nagrade, prvič v zgodovini pa novo sezono skupaj začenejo skakalci in skakalke.

Aktualna zmagovalka svetovnega pokala Nika Križnar na treningu v Kranju / Foto: Gorazd Kavčič

Glavni trener skakalcev Robert Hrgota je določil, da bo v Wisi nastopilo šest naših skakalcev. To so Peter Prevc, Timi Zajc, Žiga Jelar, Jan Bombek, Anže Lanišek in Tilen Bartol.

»Tekem se veselimo že zaradi tekmovalnega naboja. Po dolgem času bodo prisotni tudi gledalci, kar bo gotovo prijetno. Rezultatskih ciljev za polet si nismo zadali, čeprav je dobrodošel vsak dober rezultat. Seveda si želimo, da bi bil kdo tudi pri vrhu. Dobro je, če na prvih tekmah dobiš potrditev, vidiš konkurenco in dobiš zagon, nismo pa tempirali forme za te tekme. Leto pač najbolj šteje zima,« je povedal glavni trener moške reprezentance Robert Hrgota.

To je potrdil tudi naš lani najboljši v svetovnem pokalu Anže Lanišek: »Zima je tista, ki šteje, a tudi poleti si želiš pokazati določen nivo, saj je s tem lažje graditi naprej. Na treningih za zdaj kažem precej visok nivo pripravljenosti in upam, da to uspem prenesti tudi na

Anže Lanišek je na začetek nove sezone dobro pripravljen.

tekmo in da s čim boljšimi skoki potem tudi nadaljujem. Čeprav je še nekaj časa, prihaja olimpijska sezona, ki bo vrhunec tega obdobja. Treba bo napredovati korak za korakom, biti zbran v vsakem trenutku in vedno moraš dati svoj maksimum.»

Na sredinem treningu je glavni trener skakalk Zoran Zupančič povedal, da na Poljskem računa na najboljšo šesterico naših deklet iz lanske sezone. To so Nika

Križnar, Ema Klinec, Urša Bogataj, Špela Rogelj, Katrina Komar in Jerneja Brecl. »Še vedno se največ posvečamo tehniki, saj pri tem vidim največ rezerve. Tekmovalke bodo oktobra telesno dobro pripravljene. Mlajše imajo na tem področju več dela. Pričakujem, da se ekipi pridruži tudi kakšna od mladink.«

Danes so v Wisi na sporedu kvalifikacije, v soboto in nedeljo pa bosta posamični tekmi v obeh konkurencah.

Zlati čipki Mateju in Manci

Izkušeni kolesar Matej Drinovec iz Strahinja in še ne petnajstletna Manca Kavčič iz Dražgoš sta se v Davči veselila zmage na 23. Kolesarski dirki za zlato čipko.

VILMA STANOVNIK

Davča – Sončna, a ne prevročna sobota je bila skoraj idealen dan za kolesarjenje. Nekaj več kot sto kolesarjev se je odločilo, da se udeleži vzpona iz Železnikov do kmetije pr' Vrhovc v Davči, ki ga tradicionalno organizira Športno društvo (ŠD) Kamikaze.

Le dobre pol ure, natančno 31 minut in 33,2 sekunde, je za pot, dolgo 15 kilometrov s 580 metri višinske razlike, porabil zmagovalec Matej Drinovec (SNC team).

»Na tej dirki sem bil prvič pred šestimi leti, prav tako sem že dirkal, ko je bila tekma še proti Soriški planini. Dirka je vedno dobro organizirana, vzdušje je sproščeno in veliko je priložnosti za druženje. Tudi trasa je zame ravno prava, saj ni preveč klanca, je pa toliko težka, da se naredi selekcija,« je povedal zmagovalec, nekdanji norrdijski kombinator, sedaj pa kolesar Matej Drinovec. »Sem član malezijske ekipe SNC Cycling Team in trenutno čakam na dirke. V ekipi nas je pet Evropejcev in štirje

domačini. Program za letos smo imeli zelo natrpan in dirkati bi morali že od januarja. Zaradi epidemije pa dirk z ekipo še ni bilo in upam, da se stanje toliko popravi, da bomo lahko po načrtih začeli dirke jeseni. Stanje je že malce moreče, saj se ves čas pripravljam za dirke, potem pa vse odpadejo. Tako so mi letos iz ekipe zgolj poslali dres in mi nakazujejo plačo, v Maleziji pa sploh še nisem bil. Zato rad izkoristim takšne priložnosti. Trenutno se kolesarji, ki vozimo za tuje ekipe in nimamo tekem, dogovarjamo, da bi sestavili nekakšno reprezentančno ekipo za kranjsko dirko, saj si vsi želimo dirkati,« je povedal Matej Drinovec iz Strahinja, ki bo avgusta star trideset let.

Le malo za Drinovcem je s časom 31:42,3 v cilj prikolesaril Andrej Draksler (ŠD Koloka), tretji pa je bil Žan Peternelj (KK Soča), ki je pot opravil v času 31:47,4.

Med dekleti so navijači v Davči najprej pozdravili Manco Kavčič, ki je bila v cilju s časom 41:56,1.

Zlati čipki sta si kot najhitrejša pri vzponu v Davčo letos zaslužila Matej Drinovec in Manca Kavčič.

»S klubom SK Domel smo enkrat kolesarili proti Davči, da sem prišla danes, pa me je navdušil ati, ki me je tudi prijavil za dirko. Do lani sem se več vozila z gorskim kolesom, lani pa sem dobila tudi specialko. Z atijem večkrat kolesariva, saj je navdušen športnik in tudi kolesar. Je pa to sploh moja prva kolesarska dirka, saj še nikoli nisem tekmovala. Všeč mi je bilo vzdušje in sploh se nisem preveč naprezala,« je povedala še ne 15-letna Manca Kavčič iz Dražgoš. Drugo mesto v ženski konkurenci je

s časom 54:22,7 osvojila Ana Lušina (ŠD Dražgoše), tretje pa s časom 54:47,2 Dragica Habjan (Koloka).

»Z udeležbo smo zelo zadovoljni. Predvsem nas veseli, da se prireditve udeležuje vedno več domačinov. Letos smo jih našli že 62. Zahvaljujem se vsem udeležencem, zaradi katerih prireditve pripravljamo, pa tudi vsem prostovoljcem, ki nam vsako leto nesebično pomagajo pri izvedbi,« je ob koncu prireditve povedal predsednik ŠD Kamikaze Roman Prezelj.

Tretjina ima težave s pomanjkanjem kadrov

Na Gorenjskem je bilo junija trideset odstotkov manj brezposelnih kot pred letom dni. V prvi polovici leta je bilo tudi razpisanih prostih delovnih mest za skoraj polovico več kot v istem obdobju lani.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Delodajalci se že dlje časa spopadajo s pomanjkanjem delovne sile. Težavo, ki ni le vseslovenska, temveč globalna, imajo tudi zaposlovalci na Gorenjskem.

Po besedah namestnice direktorja kranjske območne službe Zavoda za zaposlovanje Dubravke Furar je bilo na območju, ki ga pokriva enota, konec prejšnjega meseca registriranih 4745 brezposelnih oseb, kar pred-

V maju in juniju je bilo povpraševanje po delavcih že več kot v istih mesecih leta 2019, torej pred epidemijo.

stavlja 2032 oseb oziroma trideset odstotkov manj kot junija lani. Tudi v primerjavi z majem se je junija brezposelnost znižala za 426 oseb (8,2 odstotka).

»Že same številke odli-va so dovolj zgovorne, da je

povpraševanja po delavcih veliko. Statistična primerjava razpisanih delovnih mest od januarja do junija 2021 in istega obdobja lani kaže, da je 47,1 odstotka več povpraševanja v letu 2021, kar je razumljivo glede na lanskoletno situacijo pojava epidemije,« pravi Furarjeva, ki dodaja, da z izjemo prvih dveh mesecev leta povpraševanja po delavcih narašča, v maju in juniju letos pa je bilo denimo že višje kot v maju in juniju leta 2019, torej višje kot pred pandemijo. V zadnjih štirih mesecih je odlično enkrat, v juniju pa celo 2,5-krat višji kot priliv v evidenco brezposelnih oseb. Po številu brezposelnih je tako kranjska območna služba že blizu ravni iz leta 2008, ko je bilo decembra v evidencah prijavljenih 4546 oseb.

Med najbolj iskanimi kadri so delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev, strugarji, strokovnjaki za zdravstveno nego, zidarji, upravljavci

strojev v proizvodnji gumenih izdelkov, mizarji, natakarji, gradbinci in tehniki za strojništvo.

O razlogih za pomanjkanje delavcev Furarjeva pravi: »Dejansko gre za razkorak v izobrazbeni strukturi sporočenih prostih delovnih mest in registrirane brezposelnosti.« Tako je denimo povpraševanja po kandidatih z osnovnošolsko izobrazbo več kot je prijavljenih v evidenci, podobno pa je tudi pri povpraševanju po nižje in sre-

Gorenjski delodajalci v drugi polovici leta predvidevajo 2,3-odstotno rast zaposlovanja.

dnje poklicno izobraženih. Na drugi strani pa je pri srednjih tehničnih in strokovnih poklicih potreb sicer manj, a so zelo specifične – povprašuje se po zdravstvenih tehnikih, strojnih tehnikih, elektrotehnikih,

Foto: Gorazd Kavčič

Med bolj iskanimi kadri so tudi gradbeni delavci.

mehatronikih, gastronomskih tehnikih ... Teh pa po besedah Furarjeve med brezposelnimi ni.

Kot nam je povedala direktorica Regionalne zbornice Gorenjska pri GZS, se je v prvih šestih mesecih tega leta s pomanjkanjem kadrov srečevala dobra tretjina podjetij, najpogosteje velika

podjetja. Delodajalci imajo težave pri iskanju kadrov, bodisi ker ustreznega kadra na trgu dela preprosto ni ali kandidati nimajo ustreznih kompetenc, znanj in veščin, predvsem večji delodajalci pa kadre težje dobijo tudi zaradi slabih delovnih pogojev, ki kandidate odvrta-ajo od prijav. Pri tem gre

predvsem za večizmensko delo in delo ob praznikih in koncih tedna, nizke plače in težko fizično delo.

Kot še dodajajo na zbornici, je pomanjkanje kadrov v podjetjih največkrat privedlo do nadurnega dela. Delodajalci so problematiko reševali tudi s prenašanjem dela na zunanje izvajalce (t. i. outsourcing), nekateri so za ta delovna mesta usposobili že zaposlene, drugi so zaradi težav s pomanjkanjem delavcev morali zavriniti naročila.

Večje povpraševanje po delovni sili se očitno obeta tudi v prihodnje. Po anketi, ki jo izvajajo na območni službi zavoda v Kranju, Gorenjski delodajalci napovedujejo 2,3-odstotno rast zaposlovanja v drugi polovici leta, kar kranjsko enoto uvršča med prvih pet območnih služb v Sloveniji. Po napovedih bodo med najbolj iskanimi delavci v gostinstvu in gradbeništvu pa tudi vozniki težkih tovornjakov, delavci za preprosta dela ...

Preudarno plačevanje tudi v tujini

Če potujemo v sosednjo Hrvaško ali druge države, kjer valuta ni evro, velja nekaj pozornosti nameniti tudi plačevanju in dvigovanju gotovine z bančnimi karticami.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – V času poletnih dopustov in potovanj se večkrat srečamo tudi s tujimi valutami. Tako nas lahko ob dvigu hrvaških kun na bankomatu preseneti vprašanje, ali izbrati dvig gotovine s konverzijo ali brez nje.

Kot pojasnjujejo v Združenju bank Slovenije, bo v primeru, da izberemo dvig s konverzijo, pri preračunu v evre uporabljen tečaj lokalne banke, ki je lastnica bankomata. V drugem primeru pa bo preračun v evre izveden po tečajih mednarodnih kartičnih sistemov, ki so običajno ugodnejši kot tečaji lokalnih bank. »Zato imetnikom kartic svetujemo, da izberejo dvig v lokalni valuti brez konverzije,« pravijo pri Združenju bank Slovenije, kjer enako svetujejo tudi v primeru, da na prodajnem

mestu, v trgovini ali gostinskem lokalu, ob plačevanju s POS-terminalom prav tako izberemo plačilo brez konverzije. Kot pravijo v NLB, izkušnje njihovih uporabnikov kažejo, da v primeru plačila oz. dviga s konverzijo lahko plačamo tudi do deset odstotkov več kot brez konverzije.

Pri dvigih na tujih bankomatih moramo biti pozorni tudi na morebitno dodatno zaračunane stroške enkratnih nadomestil za dvig gotovine oziroma pribitkov na menjalni tečaj, če se odločimo za valutno konverzijo. Oba stroška se lahko zaračunata le z izrecno privolitvijo, zato v Združenju svetujemo pozornost spremljanje sporočil na bankomatih.

Pred odhodom na dopust preverimo tudi veljavnost bančnih kartic, ko-ristno pa je lahko, če s seboj

V neevrskih državah bodimo pozorni pri plačevanju z bančnimi karticami, na potovanje pa velja vzeti tudi nekaj gotovine.

vzamemo kartici obeh mednarodnih kartičnih sistemov, torej Mastercard in Visa. Razširjenost enega ali drugega sistema po svetu je namreč različna, prav tako nam dodatna kartica lahko pride prav v primeru izgube ali kraje.

V vsakem primeru pa velja s seboj na potovanje vzeti

tudi nekaj malega gotovine. Če se pri tem odločimo za menjavo evrov v lokalno valuto, pa v združenju bank svetujejo, da se pozanimamo o veljavnih menjalnih tečajih. Navadno so tečaji mednarodnih kartičnih sistemov Mastercard in Visa ugodnejši od tečajev bank in menjalnic.

Tudi dve gorenjski podjetji na sejmu

Kranj – Agencija Spirit Slovenija je junija organizirala skupinski nastop na največjem specializiranem sejmu medicinske opreme in pripomočkov na arabskem polotoku. Predstavila sta se tudi kranjski Caretronic in blejski VPD Bled.

Korak k digitalnemu evru

Ljubljana – Evropska centralna banka je ta teden odobrila raziskovalno fazo projekta digitalnega evra. Odločitev, ali bi v EU lahko v prihodnje uporabljali evro v digitalni obliki, bo sprejeta na podlagi izsledkov raziskovalne faze, ki bo trajala dve leti.

Koliko bi stalo novo zaprtje gospodarstva

Na gospodarski zbornici so ocenili stroške morebitnega novega zapiranja gospodarstva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Zaradi možnosti, da nas jeseni doleti vnovično omejevanje dejavnosti, so na Gospodarski zbornici Slovenije poskusili opredeliti ekonomsko ceno ponovnih ukrepov. Kot so izračunali, bi vnovično zapiranje prihodke zmanjšalo za 1,7 milijarde evrov, dodano vrednost pa za štiristo milijonov evrov. Izgubili bi 2.500 delovnih mest, država pa bi morala za stabilizacijo gospodarstva in ukrepe v javnem sektorju nameniti okoli osemsto milijonov evrov javnofinančnih

sredstev oziroma štiristo evrov na posameznika v zadnjem četrtletju leta. Glavnina ekonomske škode bi nastala v sektorjih gostinstva in stanovanstva, športa, kulturnih in razvedrilnih dejavnosti, organizaciji večjih poslovnih dogodkov, v osebnih storitvah, izobraževanju, javnem transportu potnikov ter trgovini s trajnimi proizvodi. Dodajajo pa, da bi bila verjetnost in obseg ukrepov manjša, če bi dosegli višjo precepljenost splošne populacije, zato vse pozivajo k čim večji meri udeležijo cepjenja proti covidu-19.

Krka z najvišjim prometom in dobičkom

Otočec – Prejšnji teden je potekala skupščina delničarjev Krke, na kateri je predsednik uprave in generalni direktor Jože Colarič poleg ključnih poslovnih rezultatov družbe v lanskem letu predstavil tudi preliminarne podatke za prvo letošnje polletje. Skupina Krka je ustvarila dobrih 808 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar predstavlja najvišjo polletno prodajo v zgodovini družbe. Skupna prodaja je bila za 4,8 milijona oziroma za en odstotek višja kot v enakem lanskem obdobju. Ocenjen čisti dobiček skupine v višini 177,4 milijona evrov je 11 odstotkov višji kot v enakem obdobju lani in predstavlja najvišjega v zgodovini Krke. Letos načrtujejo za 1,535 milijarde evrov prodaje in okoli 265 milijonov evrov čistega dobička.

V Ljubljani začeli soditi kriminalni združbi

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – V Ljubljani so ta teden začeli soditi hudo delski združbi, ki naj bi se na veliko ukvarjala s preprodajo in proizvodnjo droge, vodil pa naj bi jo 40-letni Aleš Zupančič iz Most pri Komendi, med osumljenici pa je še veliko drugih Gorenjcev, predvsem z območja Kamnika. Obtoženih je skupno 33 oseb, devetnajst jih je krivdo priznalo že decembra na predobravnavnem naroku, a med njimi ni prvoobtoženega, ki se na sodišču brani z molkom.

Po navedbah tožilstva naj bi domnevna kriminalna združba pod vodstvom Zupančiča organizirano v Sloveniji, Avstriji in na Hrvaškem trgovala s heroinom, kokainom, ekstazijem, marihuano, hašišem in amfetaminom in pri tem zaslužila najmanj 1,3 milijona evrov. Kokain naj bi tihotapili iz Južne Amerike, heroin iz

Iraka, amfetamin pa naj bi proizvajali sami.

Policija je osumljence aretirala v zaključni akciji januarja lani, ko so izvedli 47 hišnih preiskav na širšem območju Ljubljane, Kamnika, Grosuplja, Maribora, Celja in Zasavja. Pred tem so združbo tudi z uporabo prikritih ukrepov preiskovali od septembra 2017. V okviru preiskave so zasegli 125 kilogramov amfetamina in več deset kilogramov drugih drog. Zasegli so tudi več kot 240 tisoč evrov gotovine, najverjetneje pridobljeno s kriminalno dejavnostjo. Prav tako so zasegli pripomočke za izdelavo in pakiranje drog, predhodne sestavine, prirejene prostore za gojenje prepovedanih drog, več kosov nelegalnega orožja in naboje.

Sojenje zaradi upoštevanja covidukrepov poteka na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer imajo dovolj veliko dvorano.

V nezgodi na vojaškem taboru dva ranjena

SIMON ŠUBIC

Bohinjska Bela – V torek nekaj po 14. uri je na vojaškem taboru, ki poteka v okolici Bohinjske Bele, med usposabljanjem prišlo do nezgode, v kateri sta se poškodovala udeležena tabora, so na spletni strani vlade sporočili iz Generalštaba Slovenske vojske.

Poškodovancema so takoj nudili prvo pomoč, nato

pa so udeleženca s sumom na težjo poškodbo prepeljali ljubljanski klinični center, lažje poškodovanega pa so oskrbeli v Zdravstvenem domu Bled. Do nezgode je prišlo med izvajanjem načrtovane dejavnosti, ko se je vojaško vozilo Hummer na vojaškem vadišču prevrnilo. O dogodku so takoj obvestili družini poškodovanih, prav tako ga že preiskujejo pristojne službe.

Za volanom krepko pijan

Kranj – Prometni policisti so v ponedeljek sredi popoldneva obravnavali voznika, ki ga je imel odločno preveč pod kapo. Elektronski alkotest je namreč pokazal rezultat 1,70 mg/l oziroma 3,5 promila alkohola. Policisti pozivajo k vožnji z ničelno stopnjo alkohola in odgovornim dejanjem. Kdor je pil alkohol, naj si zagotovi varen prevoz. Ob tem pripominjajo, da so zgolj minuli konec tedna zaradi alkohola na Gorenjskem obravnavali osemnajst voznikov.

Avto odpeljal družinski član

Kranj – Policisti so v torek obravnavali prijavo odvzema in poškodovanja vozila. Kmalu so posumili, da ga je zaradi vožnje brez vednosti lastnika vzel eden od družinskih članov. Avtomobil, poškodovan zaradi prometne nesreče z materialno škodo, so našli na drugem kraju. O dogodku, v katerem so bile udeležene mladoletne osebe, policisti še vodijo postopek.

Drzna tatvina v Medvodah

Medvode – Medvoški policisti obravnavajo primer drzne tatvine, ki se je v začetku meseca zgodila v Medvodah. Tedaj sta do oškodovanca pristopila neznanca, ki sta si želela ogledati hišo z namenom nameščenja kamer, med tem pa iz hiše odtujila gotovino. Z dejanjem sta povzročila za nekaj tisoč evrov materialne škode. Policisti še zbirajo obvestila za izsleditev storilcev, o svojih ugotovitvah pa bodo obvestili pristojno državno tožilstvo.

Pogojna kazen in zdravljenje

Dvajsetletni Domen Gašperin je včeraj na kranjskem sodišču priznal, da je v stanju bistveno zmanjšane prištevnosti na temnem spletu poskušal v ZDA kupiti strelno orožje s strelivom, za kar je že plačal pet tisoč dolarjev. Zaradi domnevnega načrtovanja strelskega napada obtožnica ni bila podana, ker je dejanje ostalo le pri naklepu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Potem ko je dvajsetletni Domen Gašperin iz Kroke, ki naj bi načrtoval strelski napad na več oseb in ustanov po Gorenjskem, prejšnji teden na predobravnavnem naroku priznal, da je na t. i. temnem spletu v ZDA poskušal nabaviti strelno orožje, za kar je plačal pet tisoč dolarjev, ne pa tudi krivde za očitano kaznivo dejanje poskusa nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem ali eksplozivom, se je na včerajšnjem začetku glavne obravnave na kranjskem okrožnem sodišču premislil. »Vztrajam pri zagovoru, danem pri preiskovalnem sodniku, ne želim odgovarjati na vprašanja in priznavam krivdo,« je kratko povedal, ko ga je sodnica Andrijana Ahačič pozvala k zagovoru. Na dodatno vprašanje sodnice, ali razume posledice danega priznanja, ki je nepreklicno, je odgovoril pritrdilno. Zatem je sodnica na predlog tožilstva in obrambe zaradi interesa varstva osebnega življenja obtoženega nadaljnji potek kazenskega postopka zaprla za javnost.

Če se ne bo zdravil, gre lahko v zapor

Po vrnitvi v sodno dvorano je razglasila, da je Gašperin spoznan za krivega in pogojno obsojen na osem mesecev zapora s preizkusno dobo pet let, v kateri mu je odrejeno varnostno nadzorstvo z navodilom ustreznega zdravljenja v ustreznem zavodu in obiskovanjem ustrezne psihološke posvetovalnice, kar mora početi enkrat tedensko. Odpravljen mu je bil tudi pripor v zdravstveni ustanovi, v katerem je bil od aprila, ko so ga prijeli gorenjski kriminalisti. S tem je sodišče v celoti sledilo predlogu višje

Obtoženi Domen Gašperin je včeraj na sodišču presenetil s priznanjem krivde. / Foto: Simon Šubic

državne tožilke Helge Dobrin. »Če se izrečenih navodil ne boste držali, ima sodišče možnost izreka zapora, v kar se bo štel že prestani pripor,« je Gašperina še podučila sodnica Ahačičeva.

Tožilstvo sledilo izvedencu psihiatru

Obtoženi Gašperin in njegov zagovornik Janez Koščak po razglasitvi sodbe nista želela dajati izjav, tožilka Dobrinova pa je pojasnila, da je pogojna kazen zapora z varnostnim nadzorstvom in obveznim tedenskim psihološkim zdravljenjem podala na podlagi izvedenskega mnenja in pričanja sodnega izvedenca psihiatra Matije Kravozza, s katerim pa javnost po odločitvi sodišča ne sme biti seznanjena. »Pri obtoženem je bila ugotovljena bistveno zmanjšana prištevnost, zato je bila krivda tudi lahko ugotovljena oziroma jo je nazadnje sam priznal,« je pojasnila.

Višja državna tožilka Helga Dobrin

Na vprašanje, zakaj obtožnica ni vsebovala tudi kaznivih dejanj poskusa umora, o čemer je po Gašperinovi aretaciji govorila policija,

»Kar se tiče njegovih načrtov, so bili le na ravni naklepa, ki ni kazniv. Po skrbni oceni vseh dokazov, ki mi jih je policija predložila, sem ocenila, da je izkazano samo kaznivo dejanje, za katerega sem vložila obtožnico in za katerega je bil tudi obsojen,« je povedala tožilka Helga Dobrin.

ki je navedla, da je dvajsetletnik želel orožje kupiti zaradi načrtovanega strelskega pohoda, je Dobrinova dejala, da policistom ni uspelo zbrati potrebnih dokazov: »Kar se tiče njegovih načrtov, so bili le na ravni naklepa, ki ni kazniv. Po skrbni oceni vseh dokazov, ki mi jih je policija predložila, sem ocenila, da je izkazano samo kaznivo dejanje, za katerega sem vložila obtožnico in za katerega je bil tudi obsojen.« Obtoženi se bo naslednjih pet let zdravil na prostosti, saj je izvedenec ugotovil že določen napredek pri zdravljenju v času prestajanja pripora na psihiatrični kliniki v Mariboru, je dodala.

V ponedeljek o obtoženčevi prištevnosti

Že v ponedeljek so sicer na kranjskem sodišču nadaljevali prejšnji teden začeti predobravnavni narok, na katerem so zaslišali sodnega izvedenca za psihiatrijo. Pred včerajšnjo glavno obravnavo so namreč morali razrešiti

vprašanje prištevnosti obtoženca. Kot je pojasnil odvetnik Koščak, je v vsakem kazenskem postopku treba ugotoviti, ali je bil obtoženec sposoben razumeti pomen svojega ravnanja in ga tudi obvladati. Njegov klient je na zaslišanju v preiskavi povedal svoje občutke, ki so ga pripeljali do naročila orožja, na tej podlagi pa je sodišče aprila tudi odločilo, da se bo pripor izvajal na psihiatrični kliniki, in ne v zaporu. »Nujno je, da se vprašanje prištevnosti razčisti, preden sodišče odloči, ali je kriv ali ne. Če je kriv, pride v poštev kazenska sankcija, ki je v tem primeru zagrožena v višini od šestih mesecev do petih let zapora. Če pa se ugotovi, da ni kriv, potem ne pride v poštev izrek zaporne kazni, ampak kvečjemu varnostni ukrep zdravljenja,« je v ponedeljek pojasnil zagovornik.

Tudi ponedeljkov predobravnavni narok je potekal za zaprtimi vrati, a kot se je včeraj izkazalo, je psihiater pre-

sodil, da je pri obtoženem v času storitve kaznivega dejanja določena stopnja prištevnosti obstajala, resda bistveno zmanjšana.

Orožje v mikrovalovni pečici

Gašperina je kranjsko tožilstvo obtožilo poskusa storitve kaznivega dejanja nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem ali eksplozivom, ker je poskušal po pošti iz ZDA pridobiti polavtomatsko pištolo znamke Glock in avtomatsko strelno orožje znamke Remington ter strelivo. Orožje, ki je bilo že na poti v Slovenijo, zapakirano v mikrovalovno pečico, so prestregli varnostni organi v ZDA. Ob kasnejši aretaciji na njegovem domu v Kropi so gorenjski kriminalisti menda našli tudi seznam oseb in javnih ustanov, ki naj bi bili tarče načrtovanega strelskega pohoda. A kot je razložila tožilka, ga zaradi tega ne morejo obtožiti, saj je dejanje ostalo pri naklepu, za obtožbo pa je potrebna tudi izvršitev dejanja.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Les navdih za ustvarjalnost

Maturantka Srednje šole za lesarstvo Šolskega centra Škofja Loka Eva Kokelj je bila v letošnjem šolskem letu s svojimi izdelki večkrat v središču pozornosti – za toaletno mizico, ki jo je izdelala za zaključno nalogo, je prejela nagrado Območne obrtno-podjetniške zbornice (OOZ) Škofja Loka, v sklopu projekta Lesni feniks pa so za izdelavo urbane opreme v Žireh izbrali prototip njene klopi s klekljem.

MATEJA RANT

Eva Kokelj iz Robidnice, zdaj že nekdanja dijakinja programa lesarski tehnik škofjeloške srednje šole za lesarstvo, si je v okviru projekta Lesni feniks zamislila klop, ki je med dvajsetimi idejnimi zasnovami pritegnila pozornost komisije za izbor urbane opreme v Žireh. Klopi s klekljem, ki so jih na osnovi njenega prototipa iz odsluženega lesa izdelali v podjetju M Sora, zdaj na različnih lokacijah po Žireh nudijo oddih sprehajalcem.

V svoji predstavitvi v okviru projekta Lesni feniks je priznala, da jo navdušuje, da je les res tako vsestransko uporaben in lep material. Beseda les ji najprej vzbudi občutek domačnosti. »Bolj ko ga spoznavam, več mi pomeni. V življenju si želim z njim ustvarjati. Daje mi navdih, da razvijam svojo ustvarjalnost. Zlasti če lahko koristno ponovno uporabim že rabljeni les, da lesa oziroma čim manj tudi drugih materialov ne zavržemo, ampak jim damo neko drugo uporabnost.«

Srednješolsko izobraževanje je Eva Kokelj sicer začela na škofjeloški gimnaziji. »Pa ne zato, ker ne bi vedela, kaj bi pravzaprav sploh rada, ampak ker sem najprej razmišljala o pedagoškem poklicu.« je odločno poudarila in dodala, da je zelo hitro ugotovila, da ji to ne ustreza, saj kot pravi, ni želela večine svojega življenja nameniti zgolj učenju. Za lesarstvo se je navdušila, ko je opazovala brata, ki je prav tako obiskoval lesarsko šolo. »Šola mi je bila takoj všeč, ker v njej vlada zelo domačno vzdušje: ker ni veliko dijakov, se vsi poznamo med sabo, prav tako z učitelji, s katerimi se je bilo mogoče vse dogovoriti in so nam radi pomagali.« Na začetku tretjega letnika so v šoli v sklopu projekta Lesni feniks organizirali obisk tovarne lesenih oken M Sora v Žireh, kjer so imeli možnost tudi v praksi spoznati, kar se učijo v šoli. Dijaki so dobili nalogo, da izdelajo idejno zasnovo klopi, ki bi postala del urbane opreme Žirov. »Izdelek naj bi vključeval motiv iz Žirov,« je pojasnila Eva Kokelj. In ker so si ob obisku v Žireh ogledali tudi tamkajšnji muzej in Hišo klekljanih čipk A. Primožič, se ji je zdela najbolj posrečena izbira kleklj kot del žirovske dediščine in tradicije. V šolski delavnici je nato zamisel s papirja prenesla v prototip klopi iz lesa v naravni velikosti. Komisijo je navdušila ravno z detajlom kleklja, ki ga

je vključila v svoj izdelek, je pojasnila. »Ostali so v procesu izdelave klopi kar malce pozabili na to, da mora izdelek vključevati tudi kakšno posebnost iz Žirov.« Kljub temu jo je presenetilo, da so izbrali ravno njeno klop, ker je bila sicer po njenih besedah precej enostavna. Največji izziv ji je predstavljalo to, da je hotela preprosto in elegantno klop, obenem pa je morala biti uporabna, »da ne bi bila samo za gledati.«

Navdušila pa je tudi s svojim izdelkom za zaključno nalogo. Za Psiho, kot je poimenovala izdelek, ji je OOO Škofja Loka podelil tretjo nagrado. »Tako toaletno mizico sem že v tretjem letniku videla na spletu in sem si zelo želela imeti podobno,« je pojasnila in dodala, da se ji je ob zaključku šolanja zato zdelo smiselno, da se loti izdelka, ki ji bo všeč in ga bo tudi uporabljala, ne da potem ne bi vedela, kam z njim. Želela je, da bi bila toaletna mizica nekaj posebnega, zato je izbrala sli-vov les, ki je zelo temen, a prav zaradi tega, ker je tako močne barve, ga je po nasvetu mentorja kombinirala z bukovim lesom. Razen tega ima njena toaletna mizica namesto štirih zgolj tri noge, lakirana pa je način, da je dobila učinek visokega sijaja. Prav slednje je bil najbolj zahteven del celotnega postopka izdelave toaletne mizice, ki ga je po zaprtju šol zaradi epidemije morala v celoti opraviti doma.

Za toaletno mizico je prejela nagrado OOO Škofja Loka. / Foto: arhiv OOO Škofja Loka

»Visok sijaj ni pogosta površinska obdelava; gre za zelo zahteven postopek, treba je poskrbeti, da se ne prahi, potrebno je ogromno nanosov, veliko je poliranja ... Za to sem na koncu porabila skoraj toliko časa kot za vse ostalo skupaj.« Pri tem ji je bil s svojimi izkušnjami v veliko pomoč starejši brat. Po zaključku srednješolskega izobraževanja je še bolj prepričana, da je izbrala pravo šolo, in tudi svoj prihodnji študij načrtuje v tej

smeri na biotehniški fakulteti, prav tako se namerava zaposliti v lesarski panogi. Počitnice pa bo izkoristila, da si do začetka študija v oktobru nabere čim več praktičnih izkušenj s področja lesarstva, zato je že našla delo prek študentskega servisa. »Na štiritletnem programu namreč nimamo tako veliko praktičnega pouka, zato si želim dobiti čim več praktičnega znanja.« Vmes pa si bo vzela nekaj časa tudi za oddih na morju, je še dodala.

Lesene klopi v Žireh so izdelali na podlagi njenega prototipa. / Foto: osebni arhiv

V Galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava Nejča Slaparja, del pa je posvečen sodelovanju s Francetom Pibernikom. Stran 14

Ivanka Berčan je strokovna vodja komune Žarek v Bitnjah v Bohinju, ki letos beleži petnajstletnico delovanja. Stran 15

Priprave vaterpolske reprezentance Srbije so pred dnevi že šestič po vrsti potekale v Kranju. Stran 16

Od petka do petka

Državni zbor je zaradi veta državnega sveta včeraj moral ponovno glasovati o noveli zakona o nalezljivih boleznih.

Kandidatu za ustavnega sodnika Janezu Kranjcu je v državnem zboru zmanjkal le glas podpore. / Foto: arhiv GG

Premier Janez Janša je pozval k neodvisni preiskavi pokola 30.000 političnih zapornikov v Iranu leta 1998.

Po vetu spet o zakonu o nalezljivih boleznih

SIMON ŠUBIC

Veto na zakon o nalezljivih boleznih

Po bolečem porazu na nedeljskem referendumu o noveli zakona o vodah, na katerem je dobrih 86 odstotkov volivcev zavrnilo novelo zakona vodah, je vlada Janeza Janše v ponedeljek doživela nov udarec. Državni svet je namreč izglasoval veto na novelo zakona o nalezljivih boleznih, zato je moral državni zbor včeraj o njej ponovno odločati. Da bi bila novela vnovič sprejeta, so morali zbrati 46 glasov poslank in poslancev, potem ko je na prvem glasovanju novelo zakona podprlo 44 poslancev, 42 pa jih je bilo proti. Ko je nastajal ta zapis, izid vnovičnega glasovanja še ni bil znan. Državni svet je veto na novelo zakona, s katero želi vlada uresničiti odločbo ustavnega sodišča, da je treba odpraviti neustavnost dela obstoječega zakona, povezanega z ukrepi ob epidemiji, izglasoval, ker da vladi omogoča preširoka pooblastila pri sprejemanju ukrepov za obvladovanje širjenja nalezljivih bolezni, na kar sicer opozarja tudi opozicija v državnem zboru. V razpravi v državnem svetu je bilo slišati, da je državnim poslancem treba dati možnost za ponovni premislek, razpravo

ter priložnost za oblikovanje boljše rešitve za uresničitev odločbe ustavnega sodišča.

Opozicija spet o konstruktivni nezaupnici

Razplet referendumu o noveli zakona o vodah je opozicijo opogumil, da je začela razmišljati o ponovni vložitvi konstruktivne nezaupnice vladi. Glede na izkušnje iz februarja, ko so skušali za novega predsednika vlade izglasovati Karla Erjavca, tedaj še predsednika DeSUS-a, a zbrali premalo glasov, so v opozicijskih vrstah zdaj sicer precej bolj previdni. Predsednik LMŠ Marjan Šarec je tako dejal, da se razmerja v državnem zboru niso v ničemer spremenila. »Ko bomo imeli 46 glasov, se bomo lahko pogovarjali drugače. Dokler DeSUS ne pokaže namere, da bi bil opozicija, se težko pogovarjamo,« je dejal. V sredo so se na to temo srečali predstavniki SD, LMŠ, Levice, SaB in nepovezanih poslancev. Po njem je predsednica SD Tanja Fajon, ki se jo omenja tudi kot možno kandidatko za novo predsednico vlade, dejala, da bo pri odločitvi, ali iti v nov poskus konstruktivne nezaupnice, ključno ravnanje poslancev DeSUS o štirih pomembnih odločitvah v državnem zboru ta teden. Med drugim gre za glasovanje o demografskem

skladu, ki mu prav tako grozi referendum, ponovno glasovanje o noveli zakona o nalezljivih boleznih, in odločanje o kandidatu za ministra za digitalno preobrazbo Marku Borisu Andrija niču, s katerim je v ponedeljek presenetil premier Janez Janša. Na teh glasovanjih ni dovolj, da se poslanci DeSUS le vzdržijo, v opoziciji pričakujejo, da bodo (so) glasovali proti, je pojasnila.

Kranjcu zmanjkal glas podpore

Državi zbor v torek za novega ustavnega sodnika ni izvolil Janeza Kranjca, ki ga je predlagal predsednik republike Borut Pahor. Za izvolitev je bilo potrebnih 46 glasov, na tajnem glasovanju pa je bilo zanj 45 poslancev, 43 proti, ena glasovnica pa je bila neveljavna. Predsednik republike Borut Pahor je Kranjca predlagal že v tretjem poskusu, pred tem je bil neuspešen s kandidatom Andražem Terškom in Anžetom Erbežnikom.

Janša vznemiril Iran in EU

Predsednik vlade Janez Janša je v soboto poskrbel za vznemirjenje v vrhu Evropske unije, ko je na spletnem dogodku iranske diaspore pozval k neodvisni preiskavi pokola 30.000 političnih

zapornikov v Iranu leta 1988, kar je »še posebej pomembno v luči dejstva, da bo prihodnji predsednik Ebrahim Raisi, ki ga organizacija Amnesty International zaradi njegove vloge v pokolu obtožuje zločinov proti človečnosti«. Zaradi Janševih besed je iransko zunanje ministrstvo v ponedeljek na pogovor poklicalo slovensko veleposlanico v Teheranu Kristino Radej. Na pogovor je slovensko zunanje ministrstvo pozvalo tudi iranskega veleposlanika v Sloveniji. Pojasnili so mu, da Slovenija vselej zagovarja človekove pravice in temeljne svoboščine. Hitro se je odzval tudi visoki zunanjepolitični predstavnik EU Josep Borrell in poudaril, da Janševе izjave nikakor ne predstavljajo stališča EU. Stališče EU glede Irana je po njegovih besedah uravnoteženo – izvajati političen pritisk, ko je to potrebno, in obenem poskušati sodelovati, ko je to potrebno, na primer glede iranskega jedrskega programa.

Odpeljali vse blato

Z območja Pivole v občini Hoče - Slivnica, kjer je bilo nelegalno odloženo komunalno blato, so v torek odpeljali še zadnja dva tovornjaka blata in zemljine. Skupno so z območja odpeljali za okoli 650 ton blata in zemljine.

Slovinci v zamejstvu (807)

Slikarji v Svečah, glasbeniki v Šentjanžu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Današnji članek začnjam pri Slovencih v Furlaniji in Julijski Krajini v Italiji, v Trstu, kjer so se v torek, 13. julija, spomnili žalostne 101. obletnice požiga Narodnega doma v Trstu. Poslopje na Filzijevi ulici le počasi prehaja nazaj v slovenske roke, kar sta natanko pred enim letom s posebno izjavo zagotovila tudi predsednik Republike Italije Sergio Mattarella in predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Na dan spomina na ta žalostni dogodek, ki je hudo zarezal v slovensko narodno telo v Italiji, sta osrednji organizaciji Slovencev v Italiji, Kulturno gospodarska zveza in Svet slovenskih organizacij v sodelovanju z Glasbeno matico iz Trsta organizirali posebno prireditev, na kateri so predstavili tudi

knjigo Gorazda Bajca in Boruta Klabjana z naslovom »Ogenj, ki je zajel Evropo. Narodni dom v Trstu 1920–2020«. Lani jo je izdala Cankarjeva založba.

Tržaški župan Roberto Dipiazza pa je dan pred tem podelil predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju najvišje priznanje mesta Trsta Trije grbi Trsta – Tre seligi di Trieste. Tako priznanje je doslej prejel le nekdanji predsednik Republike Italije Carlo Azeglio Ciampi. Tržaški župan je ob podelitvi zagotovil, da bodo nekateri formalni postopki za vrnitev kmalu končani.

Za koroško slovensko poletje so značilne predvsem kulturne in družabne, pa tudi prireditve z resnejšo vsebino, kot je bil včerajšnji pogovor na Mohorjevi ob

30-letnici samostojnosti Republike Slovenije in odprtje fotografske razstave Marjana Fere na to temo.

Zvečer pa je Mohorjeva v novem Slomškovem domu na Ainethovi ulici 10 vabila na poletni sprejem.

Jutrišnji sobotni dan bo v znamenju glasbe. V K&K centru v Šentjanžu/St. Johann v Rožu se bo ob 20. uri začela prireditev Arena 21. Društveniki SPD Šentjanž z Martinom Moschitzom na čelu so v Rož povabili vrhunsko dunajsko soul bluz zasedbo 5/8erl in Ehr'n in vrhunskega glasbenika iz sosednih Sveč Tončija Feinigaz njegovo skupino. Lanska prireditev je bila zaradi epidemije odpovedana.

V nedeljo, 18. julija, ob 18. uri pa se bo v Svečah (Suetschach) na vrtu

Dunajska soul bluz zasedba 5/8erl in Ehr'n bo jutri zvečer nastopila v Šentjanžu v Rožu. / Foto: SPD Šentjanž

Goršetovega doma začel 39. slikarski teden z udeležbo šestih likovnih umetnikov iz Avstrije, Slovenije in Italije. Organizira ga Slovensko prosvetno društvo Kočna in

bo trajal do sobote. V sklopu slikarskega tedna bodo potekale tudi delavnice za otroke, ki jih bo vodila slovenska umetnica Ifigenija Zagoričnik.

Po svetu

Astor Piazzolla,
novi tango

MIHA NAGLIČ

Za ljubitelje tanga je letos velik jubilej: pred sto leti se je rodil Astor Piazzolla (1921–1992). Ta veliki glasbenik je revolucioniral tradicionalni tango v nov slog, imenovan Nuevo tango, vključeval je elemente džezza in klasične glasbe ...

Bandoneon, tango harmonika

Poglejmo najprej, kako se je pred sto leti začelo življenje reformatorja tanga. Rodil 11. marca 1921 v Mar del Plata v Argentini, kot edini otrok italijanskih staršev priseljencev. Njegov dedek po očetovi strani, mornar in ribič po imenu Pantaleo Piazzolla, se je konec 19. stoletja priselil v Mar del Plata iz Tranija, morskoga pristanišča v jugovzhodni italijanski deželi Apuliji. Leta 1925 se je Astor z družino preselil v Greenwich Village v New Yorku, ki je bila v tistih dneh nasilna sosese, v njej je živela čudna mešanica gangsterjev in pridnih priseljencev. Njegovi starši so delali dolge ure in Piazzolla se je kmalu naučil skrbeti zase na ulici, čeprav je šepal. Doma je poslušal očetove zapise o tango orkestrih Carlosa Gardela in Julia de Cara, že od malih nog pa je bil izpostavljen džezu in klasični glasbi, vključno z Bachom. Bandoneon je

začel igrati, potem ko je njegov oče leta 1929 opazil enega v zastavljalnici v New Yorku. / In kaj je bandoneon? »Bandoneon ima večinoma enak značaj kot druge različice harmonik, ki skupaj z orglicami in harmonijem tvorijo posebno podskupino družine aerofonov. Spada med nemške concertine in svoje razlikovalno ime dobi po blagovni znamki nemškega proizvajalca in trgovca concertin Bandu. Tako kot angleška concertina pri britanskih je bil bandoneon priljubljen pri nemških mornarjih, s katerimi so krajšali čas sebi in sopotnikom na dolgih čezoceanskih plovbah. Tako je prispel tudi v Argentino hkrati z valom ekonomskega izseljevanja iz Evrope konec 19. stoletja, v katerem je bila močno zastopana tudi italijanska populacija, katere potomec je Piazzolla. Ni torej naključje, da se je zgodovinsko srečanje tanga in bandoneona pripetilo v pristaniških beznicah in revnih četrtih Buenos Airesa in Montevidea, ki so nudila zatočišče novemu in staremu revnemu in izkoriščanemu prebivalstvu različnih etničnih pripadnosti in kultur, torej glasbenih razlik. Čeprav je bil ta nemški izum močno priljubljen tudi v drugih popularnih glasbah tistega časa, je bila od Piazzolle dalje 'duša bandoneona' seveda zvezana z 'dušo tanga.« To

o tango harmoniki pove Bratko Bibič, harmonikar in skladatelj ter avtor knjige Harmonika za Butalce. In doda, da je bil Piazzolla tudi prvi, ki se je odločil bandoneon igrati stoji, pri čemer je eno nogo oprl na podstavek. / V Astorjevem glasbenem razvoju je odločilno vlogo odigrala legendarna francoska profesorica kompozicije Nadia Boulanger. Piazzolla je njuno odločilno srečanje opisal takole: »Pisal sem simfonije, komorno glasbo, godalne kvartete. Toda ko je Nadia Boulanger analizirala mojo glasbo, se je pritožila, da tam ne najde nobenega Piazzolle. Lahko je našla Ravela in Stravinskega, morda Belo Bartoka ali Hindemitha – nikoli pa Piazzolle. Resnica je, da me je bilo sram povedati, da sem tangoglasbenik, da sem delal v javnih hišah in kabareih Buenos Airesa. Ko sem bil mlad, je bila 'tangoglasbenik' umazana oznaka v Argentini. To je bilo podtalje. Toda Nadia me je prisilila, da sem ji na klavirju zaigral tangoskladbo, nato pa je rekla: 'Ti idiot, a ne veš? To je pravi Piazzolla, ne tisto drugo. Vso tisto drugo glasbo lahko zavrneš.« In tako se je tudi zgodilo. Piazzolla je uvedel svoj novi tango.

Koncertni tango

Kakšna je torej razlika med tradicionalnim in

koncertnim tangom? Razloži jo harmonikar in skladatelj Jure Tori. »Tango je vsesplošno prepoznaven predvsem po Astorju Piazzolli. Astorja poznajo vsi v glasbenem svetu in širše. Namreč tango je bil prej poznan le v plesnem svetu. Astor pa ni želel igrati plesne, komercialne glasbe. Ustvaril je koncertni tango, tango nuevo. V plesnem svetu tanga Astor še zdaj ni priljubljen. Tango je ples. Astorja pa vidim predvsem kot enega največjih skladateljev, zagotovo pa kralja in izumitelja novega tanga.«

Argentinci so čustveni

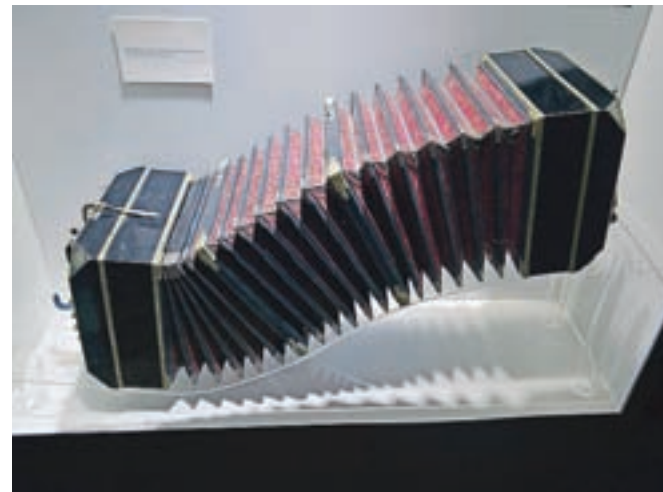
Preberimo še, kaj je o nasprotovanju njegovemu predrugačenju tanga in lastni neomajnosti povedal Astor Piazzolla sam. »Dejali so mi, da se mi je zmešalo, da sem Marsovec – vse, le človek tanga ne. Nekdo me je pretepel na ulici pred kabaretom, ker sem po njegovih besedah spreminjal glasbo! Menim, da je šlo za čustveno težavo. Toda tradicionalni tango je dolgočasen. Ponavljala se – iste stare melodije, iste poceni harmonije. Igraš kot robot. Hotel sem narediti spremembo – to imam v krvi. Našel sem nov način skladanja in nov način igranja, nov izraz. Zapomni si morate: Argentinci so čustveni.« (Vira: Pina Gabrijan, MMC RTV SLO in Wikipedija)

Astor Piazzolla in njegov orkester med nastopom na argentinski televiziji Canal 13 leta 1963 / Foto: Wikipedija

Argentinci v Parizu leta 1981: Astor Piazzolla, nogometaš Diego Maradona in pevec Jairo / Foto: Wikipedija

Bandoneon, »tango harmonika«, s katero je Piazzolla igral na svojih številnih koncertih / Foto: Wikipedija

Nove knjige (596)

Nepoboljšljivi optimist

MIHA NAGLIČ

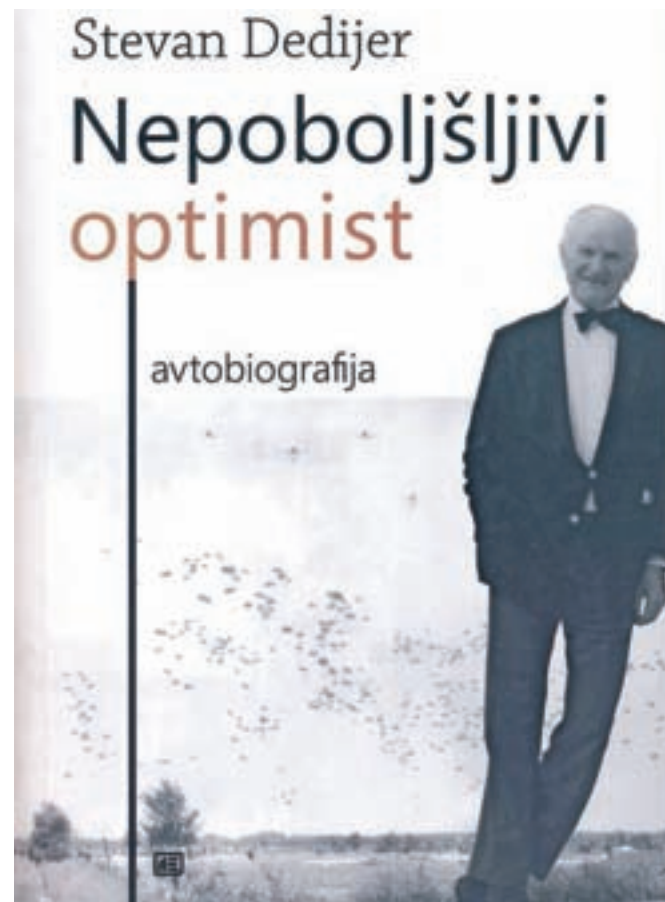
»Kot vsako jutro imam občutek, da me objemajo vse osebe s fotografij na steni. Vidim mam, ki sem se je bal kot otrok, na fotografiji, kjer je lepa tridesetletna vdova, in na drugi – nasmehljana starica malo pred smrtjo, trideset let je tega. Moj oče, ki me prav tako gleda z zidu, je bil pripadnik Črne roke, ustanovljenega maja 1911, ki je začela prvo svetovno vojno. Gledam svojo fotografijo, na kateri sem šestletni vojni begunček. Pa fotografijo brata Vlada iz leta 1943, polkovnika Titove vojske, s povito glavico pod partizansko kapo s peterokrako. Fotografiran v Kairu, kamor so ga prepeljali z

britansko podmornico. Tik zraven je fotografija ene od mojih svetnic: njegove žene Olge, žalostne lepote, nikoli ni bilo priložnosti, da bi jo sploh spoznal. Umrta je osemindvajsetletna v boju proti nacistom, nekaj dni po tistem, ko je bil ranjen Vlado. Vodila je kirurško enoto Druge proletarske divizije. Pokopal jo je Vlado v majski noči 1943, z bajonetom ji je izkopal grob med skalami nekje v hribih v okolici Sarajeva. Moji mali deklici Dani in Janjo nosim na svojih takrat širokih ramenih, stojim in se smehljam na kamnitem pomolovljubljenem Trstenem, enkrat v petdesetih. Moja sinova, Jevto in Miki, majhna plavalasa Šveda, zagorela od

sonca, stojita pred vilo Aurora v Trstenem, ki jo bo mnogo let pozneje uničila Miloševićeva vojska. Gledam fotografijo, na kateri se rokujem z ameriškim generalom Maxwellom Taylorjem, poveljnikom 101. letalske divizije, za katerim sem skočil iz letala C-47 nad Nizozemsko septembra 1944. Smehljam se svojemu prijatelju Billu Colbyju, šefu Cie med letoma 1973 in 1976, s katerim sem mnogokrat obedoval v Cosmos Clubu v Washingtonu in ga kasneje presenetil in razveselil z uvedbo prve odprte katedre o obveščevalnem delu pri Univerzi Lund. V kotu vidim mirni obraz profesorja Torstena Gustafsona, svetovalca švedskega

premierja za jedrsko oborožitev, ki me je leta 1961 pripeljal na Švedsko. /.../ Na petih, šestih mestih me gleda stena moja zadnja in najboljša, prelepa soproga, 'Carin Švedska' in me spominja, da ji moram tudi danes, tako kot vsak dan, poslati razglednico z motivom iz Dubrovnika in se podpisati ILY.« (str. 241–243)

Tako se fizik Stevan Dedijer (1911–2004), utemeljitelj koncepta poslovnega obveščanja (business intelligence), brat zgodovinarja Vladimirja Dedijerja in ena najbolj nenavadnih osebnosti 20. stoletja, ob pogledu na svoj fotografski ikonostas sprehodi skozi svoje burno življenje. Pa dobro se bere.

Stevan Dedijer, Nepoboljšljivi optimist, prevedla Petra Vidali, eBesede, Ljubljana, 2021, 256 strani

Kultura

Poezija + likovno = koncept

V Galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava risb Nejča Slaparja iz obdobja zadnjih petih let. Sledi še zanimiva dokumentarna postavitev o dveh umetniških projektih, ki jih je mojster črte v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja zasnoval skupaj s pesnikom Francetom Pibernikom.

IGOR KAVČIČ

Misel, ki jo je v zaključku besedila ob aktualni razstavi v Galeriji Prešernove hiše v katalog zapisala kustosinja postavitev Maja Medja o tem, kar si ogledujemo, in o avtorju razstavljenih risb Nejču Slaparju, pove zelo veliko. Takole gre: »Razstavi Grafični prostor poezije in Barvni prostor poezije seveda tudi kažeta, da dejavnost, ki bi jo lahko povezali z novimi umetniškimi praksami in neoavantgardno umetnostjo v sedemdesetih letih pri nas (po razpustitvi umetniške skupine OHO leta 1971), ni bila omejena le na središče, Ljubljano, temveč se je dogajala tudi v manjših mestih, med njimi tudi Kranju (asociacija West-East, Studio Signum).« Te besede bi bile v maniri konceptualne umetnosti lahko zapisane tudi na začetku ali v sredini besedila. Vedno znova namreč obiskovalca seznanijo z močjo ustvarjalnega zanaša Nejča Slaparja in skupin, v katerih je sodeloval. Umetnikovo delo seveda lahko razumemo le v osrednjem z aktualnimi umetniškimi smermi

časa pred štiridesetimi in več leti. Slapar je bil takrat tako zelo »in«, kot bi rekli danes.

Tokratna razstava v Prešernovi hiši je zasnovana dodelno. V prvem galerijskem delu je na ogled ožji izbor značilnih bravuroznih črno-belih risb s tušem manjšega formata, ki so kontinuirano nastajale v zadnjih petih letih. »Doma imam več sto takih risb. Gre predvsem za študije črte kot take, razmerij med njimi in različnih kombinacij, ki jih te omogočajo. Rešitve so običajno zelo minimalistične,« pove Slapar, ob tem pa Medja, ki je za razstavo izbrala 25 del enotnega formata, dodaja, da jih avtor tudi po štiridesetih letih še vedno riše analogno s pomočjo ravnil in šablon. »V času op arta so mnogi raziskovali v računalniški umetnosti, Nejčeve risbe so bile takrat in so zdaj narejene ročno, čeprav spominjajo na računalniške.« Ob razstavljenih delih bi lahko celo rekli, da avtor konstantno vzdržuje risarsko kondicijo.

Drugi del razstave je posvečen sodelovanju med Nejčem Slaparjem in Francetom Pibernikom. Postavitev

Nejč Slapar in Maja Medja sredi razstavišča v Galeriji Prešernove hiše /Foto: Igor Kavčič

v drugem prostoru galerije in v kleti se z redkimi ohranjenimi ter na novo pridobljenimi deli, osnutki in dokumentarnim gradivom nanaša na razstavi Grafični prostor poezije (1976) in Barvni prostor poezije (1980), ki sta bili postavljeni v Prešernovi hiši. Slapar in Pibernik sta pri obeh sodelovala ustvarjalno, angažirano in s študijskim pristopom, vsak s svojo avtorsko poetiko in s svojimi pogledi

na vprašanja umetnosti, aktualna v poznih sedemdesetih letih preteklega stoletja.

»V sedemdesetih sem večkrat razstavljal v Prešernovi hiši, dr. Cene Avguštin mi je pri tem zelo pomagal. Pibernik je takrat opazil moje delo in me povabil k sodelovanju, da bi moje risbe združila z njegovimi pesmimi. Veliko sva se dobivala in usklajevala besedilo pesmi in grafične linije,« se spominja Slapar. Pibernika

je bolj kot visoki modernizem zanimala neoavantgarda. »K meni je prinesel tipkopise, pripravljene za grafična dela. Tu je na ogled nekaj tipkopisov, ki sem jih hranil doma, ter dva osnutka in dve originalni grafični deli. Druga dela so se žal porazgubila.« Kot pove Maja Medja, na ta način posredno poskušata predstaviti takratni razstavi in sodelovanje med likovnikom in pesnikom. Razstavljeni tipkopisi

delujejo kot intimni zapisi z nekaj pisnimi intervencijami. Pesmi imajo bolj poetno tematiko in reference na pesniku ljube avtorje ter povezave kmečkega življenja in sodobnosti, v njih pa je zajeta tudi duhovna religiozna plat.

Konkretno-vizualni grafični in barvni likovni eksperiment Nejča Slaparja in Franceta Pibernika je stroka (dr. Cene Avguštin, Andrej Pavlovec, Franc Vurnik, Igor Gedrih) sprejela zelo pozitivno. V kleti je še na ogled edino ohranjeno platno z razstave Barvni prostor poezije, preden se spustimo v klet, pa so na steni še črno-bele fotografije z ene Nejčevih konceptualnih razstav, ki jih je takrat posnel Marko Aljančič, v njegovem arhivu pa našel sin Gregor Aljančič.

Nejč Slapar se tako vrača v Galerijo Prešernove hiše, ki mu je nudila prostor tudi za njegovo prvo razstavo leta 1968. Razstava bo na ogled do konca avgusta, ob tem pa bo 17. avgusta, ob 20. uri pod lipo na dvorišču gradu Khislstein pogovor z Nejčem Slaparjem, dogodek pa bo spremljala skupina Slutnja poletja.

Mladi so dejavni v kulturi

V Sloveniji se več kot polovica dijakov ukvarja s kulturo, ki zanima še več, skoraj tri četrtine, študentov.

IGOR KAVČIČ

Visoka stopnja aktivnosti mladih v kulturi je ena ključnih ugotovitev reprezentativne raziskave Analiza stanja mladih v ljubiteljski kulturi, ki jo je za Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) in Zvezo kulturnih društev Slovenije (ZKD) opravil etnolog in kulturni antropolog dr. Tomaž Simatec in sodelovanju z dr. Tomijem Deutschem. Avtorja sta raziskavo izvedla v drugi polovici leta 2020 in v začetku leta 2021 na vzorcu okoli štiri tisoč oseb, starih od 15 do 25 let, poleg vrste statističnih podatkov za posamezna področja delovanja in organiziranosti ljubiteljske kulture pa ta prinaša tudi sistematični vpogled v to, kako mladi kulturo dojemajo in kakšno vlogo ima ta v njihovem življenju.

Podatek o kulturnem udejstvovanju slovenske mladine navdušuje, saj se z njo ukvarja skoraj šestdeset odstotkov srednješolcev, med študenti pa je delež še višji, skoraj 75 odstotkov. V raziskavi so sodelovali mladi iz 36 srednjih šol in šestih fakultet iz vse Slovenije. Okoli štiri tisoč mladih je izpolnilo anketni vprašalnik, z nekaterimi med njimi pa je raziskovalec opravil tudi poglobljene intervjuje. Rezultati so pokazali, da so srednješolci in študenti v Sloveniji precej kulturno dejavni, pri čemer se povprečna dijak in študent ukvarjata z dvema do tremi kulturnimi področji.

Najbolj priljubljeno področje je glasba, največ kulture pa so mladi deležni v šolah. Kot je pokazala raziskava, mladi kulturo vidijo kot pomembno za svoj osebni razvoj in samoizpolnitev, pri čemer je med dijaki in študenti najbolj popularna

glasba, sledijo ji vizualne umetnosti, najmanj pa jih zanimajo gledališče in lutke, folklorna dejavnost in opera. Pri vrednotenju nekaterih kulturnih področij se slovenska mladina ne razlikuje od ugotovitev v drugih evropskih državah.

Pri tem pojem kulture in umetnosti mladi razumejo na eni strani kot predpisano institucionalno izvajano dejavnost, s katero se srečujejo v šoli in različnih kulturnih ustanovah. Ta dejavnost je v predstavah mladih povezana z organiziranostjo in reguliranostjo. Po drugi strani pa mladi kulturo dojemajo tudi kot odprto polje za njihovo lastno ustvarjalnost, ki ni usmerjena institucionalno.

Kot najpomembnejši vir znanja za kulturno ustvarjanje navajajo šolo, takoj za njo spletne delavnice, učne pri različnih umetnikih in ustvarjalcih, čemur sledijo nasveti prijateljev, znancev

ali družinskih članov. Pri tem so mladi v raziskavi izrazili manjšo potrebo po skupinskem delu v kulturnih društvih ali drugih podobnih organizacijah. Bistveno bolj so usmerjeni v individualno ustvarjanje in osredotočeni na lastne potrebe in razvoj. Kot pa so poudarili, je za delovanje v kolektivnih procesih ustvarjanja najpomembnejše prijateljsko vzdušje. Druga okoliščina, ki vpliva na odločitev za sodelovanje v kolektivnih procesih in organizacijah, na področju kulture, je dostopnost do ustrezne opreme in materiala za ustvarjanje, čemur sledi strokovno vodenje pri ustvarjanju, nato razpoložljivi prostori za delo in šele na koncu javno nastopanje. Slednje ga si več kot 75 odstotkov mladih kljub ustvarjanju na različnih področjih ne želi. Pomembnejša jim je izkušnja, kot da ustvarjeno predstavijo javnosti.

Gimnazijci v Kranju so zelo dejavni na literarnem področju. Fotografija je z literarnega nastopa ob odprtju Jenkove sobe v Kranju pred dvema letoma. /Foto: Primož Pičulin

Zanimivo je tudi, da je udejstvovanje na kulturnih in družbenih področjih za dijake splošnega gimnazijskega šolanja pomembnejše kot za dijake drugih izobraževalnih programov. Prav tako v povprečju več prostega časa posvečajo kulturnemu ustvarjanju, nasploh več berejo in tudi zahtevnejšo

literaturo kot njihovi vrstniki. Praviloma se dekletom nekoliko bolj kot fantom zdijo pomembne vse dejavnosti s področja kulture. Je pa zagotovo spodbuden podatek, da približno osemdeset odstotkov dijakov in študentov trdi, da bodo tudi v prihodnje dejavni na področju ljubiteljske kulture.

Pogovor

Žarek, ki osvetli temo zasvojenosti

Ivanka
Berčan

"Šestega junija 2006 smo v Soteski pri Bohinjski Bistrici nastanili prvega člana skupnosti, ki se je vključil iz zapora v Radovljici," o začetkih komune Skupnost Žarek, ki letos beleži petnajstletnico delovanja, pripoveduje Ivanka Berčan, ustanoviteljica in predsednica Društva Žarek ter strokovna vodja komune. Komuna ima danes prostore v Bitnjah v Bohinju, v petnajstih letih pa je v skupnosti bivalo sedeminosemdeset uporabnikov. Poleg tega so v društvu v tem času na različne načine pomagali še več sto zasvojenim, bivšim zasvojenim in njihovim svojcem.

URŠA PETERNEL

Kako in kdaj je v vas osebno dozorela želja, da se podate na pot pomoči odvisnikom?

Takrat, ko me je poiskal prvi odvisnik in me prosil za pomoč. Takrat so bile v Sloveniji prisotne samo skupnosti Srečanje. Pospremila sem ga tja na razgovor in ga spremljala s pogovori in spodbudami do vključitve v program. Vztrajal je in danes je na dobri poti, ima družino, otroke, delo. Potem so sledili še drugi in bilo je, kot bi se nekaj v meni zganilo: To je to, kar želim delati. Si 'umazati roke' s problemi, prinesiti košček miru v nemir teh ljudi, ki jih je zajela tema zasvojenosti. Takrat sem odkrila, da sem že shranjevala razne članke, povezane s to tematiko, da se me je posebno dotaknila knjižica Postaja death Marinke Fritz Kunc, ki jo imam še sedaj.

Verjetno pa ustanovitev komune ni bila prav enostavna, tudi zaradi predsodkov, nepoznavanja ...

Res je. Treba je bilo najti primerno lokacijo, hišo ... Tu smo našli na razne težave in ovire, saj ljudje ne želijo imeti v bližini skupnosti za zdravljenje zasvojenosti. Tako nam je gospa Marjana Zupančič ponudila v uporabo hišo v Soteski. Ni bilo elektrike, na začetku niti pitne vode, ne sanitarij, tuša ... Začeli smo res preprosto, v stiku z naravo. Marsikdo nam je priskočil na pomoč, da smo za silo uredili prostore in začeli s štirimi vzmetnicami in spalnimi vrečami na podstrešju. A smo zavihali rokave in začeli obnovo. V Nomenj smo hodili po pitno vodo, perilo sem prala sama, pozneje mi je pomagala mama uporabnika, tuširat pa smo člane skupnosti vozili najprej k družini na Bohinjsko Belo, ki nam je prijazno odstopila svojo domačo kopalnico. Pozneje smo se dogovorili v hostlu na Bledu in še danes iskrena hvala takratnemu direktorju za to možnost. Potem pa smo s pomočjo prostovoljcev uredili svojo kopalnico in pripekljali vodo v hišo. Za elektriko zvečer je bil agregat pred vrati ... S sodelavci smo se bili pripravljani žrtvovati, hvala Sašu in Ksenji, ki sta pogosto prišla pomagat.

Ivanka Berčan: "Bilo je, kot bi se nekaj v meni zganilo. To je to, kar želim delati. Si 'umazati roke' s problemi, prinesiti košček miru v nemir tega sveta, teh ljudi, ki jih je zajela tema zasvojenosti." / Foto: Gorazd Kavčič

Toda kmalu ste se morali preseliti, kajne?

To hišo so se odločili prodati in morali smo naprej. Hvaležni smo gospe Marjani in s hvaležnostjo se spominjamo lepih trenutkov, ki so bili edinstveni: pomivanje posode v Savi, umivanje zob zunaj, ko smo zraven opazovali dva polha ... Že leta 2006 nas je podprlo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, pa tudi vseh sedem občin Zgornje Gorenjske, za kar smo jim res izredno hvaležni. Dobro besedo za nas je zastavil takratni jeseniški župan, žal že pokojni Boris Bregant. Videl je nastati dnevni center za otroke in mladostnike na Jesenicah in je verjel v nas. Tako so nam leta 2007 občine financirale nakup hiše v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici, kjer smo še sedaj. Tudi tu smo vložili veliko truda v obnovo, postopno smo obnavljali, vendar imamo zdaj končno svoj prostor.

Kako pa so vas sprejeli Bohinjci?

Zelo lepo. Pokojni župan Franc Kramar je pogosto ponavljal, da je ponosen na to, da imajo komuno v občini. Res smo hvaležni njemu in vaščanom, ki so nam pomagali s prinašanjem zelenjave, s sadikami, z mnogimi drugimi oblikami pomoči, tudi pri obnovi hiše.

Kako danes deluje skupnost, kakšen je princip njenega delovanja?

Skupnost deluje na življenjskem pristopu, pridobivanju in utrjevanju življenja v abstinenca. Vsekakor življenje v skupnosti ponuja veliko šolo učenja sodelovanja, medsebojne komunikacije, učenja odgovornosti, pridobivanja samostojnosti, znanj in veščin. Glavni del poti pa je vsekakor spoznavanje sebe, sprejemanje sebe, predelovanje notranjih ran, pridobivanje novih miselnih in vedenjskih vzorcev. Vse to poteka znotraj dnevnega ritma, v katerem se prepletajo delo, sprejemanje, pogovori, skupine ... Z vsakim članom se izdelata individualni načrt, v katerem si vsak začrta svoje cilje, ki so postopni in se nadgrajujejo in poglobljajo. V skupnosti imamo od leta

2010 tudi mizarsko delavnico, ki nam jo je uspelo vzpostaviti s pomočjo uspešnega razpisa Norveškega finančnega mehanizma. Tako vključujemo tudi mizarskega mojstra Petra Benedika, ki dela z uporabniki in jih uči veččin dela z lesom.

Poudarek pa dajete tudi pridobitvi izobrazbe, iskanju zaposlitve, kajne?

V programu imamo od samega začetka tudi možnost pridobitve poklica, dokončanja že začete izobraževanja ali pridobitve novega. Učenje poteka v skupnosti, uporabnike pospremimo na konzultacije in na izpite. Po petnajstih mesecih vključenosti uporabnik lahko začne delati izven skupnosti, po delu pa se vrača

nazaj v skupnost. Program namreč traja dve leti, po potrebi tudi več. Vsekakor pa je težko vztrajati, se spreminjati, stari vzorci vabijo in vsak, ki vztraja, mora skozi veliko preizkušenj in zmag, da vztraja na poti in dosega cilj dolgotrajne abstinence in normaliziranja življenja.

Koliko vas dela v skupnosti in kako se financirate?

V letu 2005 smo pridobili status društva, ki deluje v javnem interesu, v letu 2012 pa tudi status humanitarne organizacije. Leta 2009 smo dosegli prvo strokovno verifikacijo s strani Socialne zbornice Slovenije, leta 2014 smo jo obnovili, prav tako jo obnavljamo letos. Vsa ta leta smo sofinancirani s strani ministrstva, sedmih občin Zgornje Gorenjske, od leta 2011 pa tudi s strani Fiha. Podpirajo nas tudi donatorji, ki smo jim res hvaležni. Se pa z uporabniki trudimo, da tudi sami pridobimo nekaj sredstev s prodajo izdelkov. V programu delujemo štirje zaposleni: trije strokovni delavci Mitja Dolinar, Alenka Korošec in jaz kot strokovna vodja programa ter ena laična delavka, Petra Opalk. Poleg dela v skupnosti pokriva tudi delo v sprejemnem centru skupnosti Žarek, ki deluje na Jesenicah, Bledu in v Radovljici. Imamo tudi skupine za svojce, poleg tega smo prisotni na lokacijah za razgovore z osebami, ki imajo težave z zasvojenostjo, in njihovimi svojci. Na voljo sta dve kontaktni številki: 040/790 345 in 030/348 153.

V petnajstih letih ste pomagali številnim na poti iz zasvojenosti. Kako težka je ta pot?

Vsekakor verjamemo, da se da premagati zasvojenost, vendar ne gre brez podpore, trdne volje in predvsem svobodne odločitve posameznika. Naj navedem nekaj navodil, ki so v pravilniku programa: »Vsaka težava, problem, je izziv. Ko se z njimi soočiš, postaneš močnejši. Naj te padci ne ohromijo in ne vzamejo moči. Vztrajaj na poti. Vsak dan si vzemi čas za tišino. Tako boš v srcu lahko našel odgovor na svoja vprašanja. Vedel boš, kdo si, kaj želiš in kam greš ...«

Vsaka težava, problem, je izziv. Ko se z njimi soočiš, postaneš močnejši. Naj te padci ne ohromijo in ne vzamejo moči. Vztrajaj na poti. Vsak dan si vzemi čas za tišino. Tako boš v srcu lahko našel odgovor na svoja vprašanja. Vedel boš, kdo si, kaj želiš in kam greš ...

»Sam, psihično zlomljen, odtujen od realnega sveta, od ljudi, od sebe, sem se po dvajsetih letih eksperimentiranja in zlorabe neštetihih substanc znašel na dnu. Živ, a mrtev. Ni bilo več tablete, droge ali alkohola, ki bi 'prijela'. Ni bilo več izhoda. Pa vendar je posijal tudi zame žarek. Nekje na koncu hodnika psihiatrične bolnišnice mi je roko podala gospa Ivanka. In ta roka, ta priložnost, mi je rešila življenje. Vključen sem bil v program društva, kjer so me znali usmeriti, naučiti in spodbujati. Tako sem dokončal dve šoli, naredil ponovno vozniški izpit, se zaposlil, si uredil življenje in prav zaradi tega sem čist že osem let. V društvu so mi pokazali, kako se spoprijeti z življenjem, ki ga sedaj znam ceniti. Postal sem oče. V Društvo Žarek se vračam kot prostovoljec. Zame opomnik in za druge živ primer, da se da! Da sem vreden, da nastavljam lice žarkom, da so sence za mano.« (B. S.)

Zanimivosti

Kranj je bil vedno dobra popotnica

Na prvem zboru vaterpolske reprezentance Srbije za olimpijske igre pred letom in več je padlo vprašanje, kam na priprave – v Barcelono ali Kranj. Odgovor vaterpolistov je bil enoten: »Idemo kod Matjaža!« (Gremo k Matjažu!) Priprave so pred dnevi že šestič po vrsti potekale v Kranju, športniki so bili prvi gosti prenovljenega hotela Elegans na Brdu, dan počitka pa so že po tradiciji preživeli pri Matjažu Sedeju v navdihujočem okolju Doma na Joštu.

IGOR KAVČIČ

Lepo okolje in prijazni ljudje

Srbija ima eno najmočnejših vaterpolskih reprezentanc na svetu. Osvajanje medalj na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih ter drugih tekmovanjih, na katerih se med seboj merijo najboljše vaterpolske ekipe, je njihova stalnica. Od leta 2006, odkar Srbija nastopa samostojno, so na svetovnih prvenstvih osvojili 2 zlati (2009, 2015), srebrno (2011) in bronasto medaljo (2017), na zadnjih osmih evropskih prvenstvih so bili kar petkrat prvaki, enkrat drugi in enkrat tretji, bron so osvojili na olimpijskih igrah v Pekingu (2008) in Londonu (2012), trenutno pa so še aktualni olimpijski prvaki iz Ria (2016).

Aktualni selektor Dejan Savić

Od leta 2016 reprezentanco vodi selektor Dejan Savić, ki pred velikimi tekmovanji s fanti na priprave redno prihaja v Kranj. Letos so pri nas gostovali že šestič, prav vsakokrat pa si za dan oddiha izberejo obisk Doma na Joštu na hribu nad mestom, kjer jih razvaja gostinec in nekdanji vaterpolist Matjaž Sedej, ki je v sedmih letih priljubljeni rekreacijski in zadnja leta tudi kulinarčni točki znova povrnil srce in dušo. »S srbskimi vaterpolisti me veže dolgoletno prijateljstvo še iz časov prejšnjega selektorja Nenada Manojlovića, še tesneje pa smo se zblížali z ekipo, ki reprezentanco tvori zadnjih 15 let. Najboljša strelca v ekipi Andrija Prlainović in Filip Filipović sta v vseh teh letih postala tudi moja osebna prijatelja,« pove Matjaž; da mu je Andrija v enem lanskim telefonskih pogovorov namignil, kako so se fantje iz ekipe enoglasno odločili: »Idemo kod Matjaža!« In za priprave namesto Barcelone izbrali Kranj.

V drugem delu junija so bili srbski vaterpolisti tudi prvi gostje prenovljenega hotela, zdaj imenovanega Elegans, na Brdu. »Vsega je enkrat konec, tudi starega hotela, pomembnejše je to, da smo se na Brdu vedno dobro počutili. Okolje je prijetno, tu imamo odlične pogoje, mir in zase lahko rečem, da imam najraje del priprav, ki potekajo v Kranju,« pove Andrija Prlainović, njegove besede pa potrjuje tudi moštveni kolega Filip Filipović: »Zidovi so se spremenili, ne pa tudi ljudje, kar je najpomembnejše. Ljudje štejejo in zato radi prihajamo v Kranj.«

Ker je poletje, so vadili na odprtem letnem bazenu, kjer so prav tako imeli odlične pogoje. Očitno se njihovih priprav v Kranju drži tudi nekakšna dobra karma, saj so, kot se spominja Filipović, skoraj vedno, kadar so bili tu, osvojili vsaj medaljo, pogosto najzlahtnejšo. V Tokiu bodo branili zlato z zadnjih olimpijskih iger v Riu. »Ne gre za to, da bi branili prvo mesto, saj je, če ne drugega, vmes minilo pet let. Vsekakor se bomo trudili osvojiti medaljo, imamo dobro ekipo, odlične posameznike, ampak šport je nepredvidljiv. Seveda je odgovornost tudi na nas starejših, ampak bomo videli od dneva do dneva, ali se bomo na koncu borili za medaljo ali ne,« o letošnjem izizzvu razmišlja Prlainović. Tudi letos bodo med njihovimi največjimi konkurenti reprezentance Madžarske, Španije, Hrvaške in Italije.

Glede na to, da so v Kranju imeli predvsem bazične priprave za dvig fizične pripravljenosti, pa na vprašanje, koliko med tekom spoznavajo brdska prostranstva, Filipović v duhovitem tonu

Skupinska fotografija tradicionalnih gostov, srbske vaterpolske reprezentance, pred Domom na Joštu / Foto: Igor Kavčič

odgovori, da imajo vsak dan na sporedu dovolj plavanja in potem zmanjka moči za tek.

Šteje tradicija

O Brdu podobno razmišlja tudi legendarni vaterpolist in zadnjih pet let selektor reprezentance Dejan Savić. »Letos je naključje hotelo, da smo prvi stanovalci v prenovljenem hotelu, sicer pa smo na Brdu že tradicionalno stari gosti. Hotel je moderniziran, šteje pa predvsem vse drugo – zrak, narava, okolje in prijaznost ljudi. Na prvem mestu pa je tradicija, ki je pri nas Srbih zelo pomembna.«

Savić je priznal, da je poleg omenjene tradicije med fanti seveda nekaj vraževerja, da priprave v Kranju pomenijo tudi medaljo na turnirju. Pove, da reprezentanti priprave jemljejo zelo resno, treningi so zahtevni, zato je zelo pomemben tudi prosti čas. »Bili smo v Kopru, Portorožu, proste ure preživimo v okolici Kranja, nezamenljivi člen v verigi počitka pa je vsekakor popoldne, ki ga skupaj

preživimo pri Matjažu,« o tradicionalnem obisku Sv. Jošta pripoveduje srbska vaterpolska legenda. »Preden se odpravimo v Kranj, vselej že doma sestavimo načrt priprav. Pri tem moram vedno imeti v mislih tudi ta dan. Igralci imajo 'carte blanche', prosto izbiro, da izberejo dan za počitek tu gori. V bistvu je to vrhunec naših priprav,« je duhovit Savić, zadovoljen s pozitivnim ozračjem v ekipi, ki prav na to prosto popoldne še bolj pride do izraza. Pove, da Matjaž zanje vedno pripravi kaj posebnega, da sam obožuje razgled in umirjeno vzdušje, ki ga ponuja Sv. Jošt, in ne pozabi omeniti hrane, ki jim jo pripravijo odlični kuharji ...

»Vedo, da jim ne bom postregel s čevapčiči, zato mi vselej na vprašaje, kakšen meni si želijo, odgovorijo: 'Matjaž ti samo naredi',« pove gostitelj. In s čim je tokrat razvajal mojstre vaterpola? Za dobrodošlico domači pršut, salame, sir, feferoni, sledila je rižota z gamberi in šparglji, rostbif in zelenjavna priloga nekoliko bolj na azijski način. Da se privadijo na Japonsko, ugotovimo v navelu dobre volje. Za glavno jed so bili na voljo dimljena rebera, telečja krača, pečen piščanec, svinjska ribica, krompir in šest vrst solat. Po nekaj odmora je sledil še file orade s tartufovo omako in špinac. Za posladek je bil domači »štrudelj«.

Tudi tokrat je bilo poskrbljeno za dobro glasbo, v goste je prišel Uroš Perič, odlični imitator Raya Charlesa, v nadaljevanju pa je za muziko skrbel DJ Samo

Satler. Prijateljske goste je obiskal tudi kranjski župan Matjaž Rakovec, sicer tudi funkcionar na evropski vaterpolski zvezi. »Da bodo tudi letos priprave opravili v Kranju, smo se dogovorili v marcu v Beogradu, ko sem tudi z Brda dobil zagotovilo,

Majica s podpisi vaterpolistov legendarne generacije

da bo obnova hotela do sredine junija končana. Če to ne bi uspelo, jih zagotovo ne bi bilo v Kranj, saj nimamo na voljo podobno primernih kapacitet. Hkrati pa Srbom tudi tradicija veliko pomeni. Brdo je zanje idealna lokacija,« je povedal Rakovec.

Zadnji ples generacije

Tudi selektor Dejan Savić ne razmišlja o branjenju zlata z zadnjih olimpijskih iger. »Te vsakodnevne fraze – vedeti morate, da je tudi srbska športna javnost zelo zahtevna – smo »bacili niz reku« (spustili po reki, op. a.). Naš cilj je osvojiti medaljo, seveda vedno upamo na zlato, hkrati pa se s tem ne obremenjujemo. Delamo korak za korakom.

Naj spomnim, te olimpijske igre so specifične, saj bodo potekale z enoletnim zamikom, kar pomeni, da smo tudi mi v biološkem smislu leto starejši,« pojasnjuje trener in dodaja, da je vesel, da ekipa kljub željam javnosti ni pod pritiskom, nasprotno – vedno so se ga znali obraniti.

Na vprašanje o generaciji, ki odhaja, kot sta opozorila tudi oba sogovornika Prlainović in Filipović, pa poudarja, da sta strokovni trenerski štab in srbska vaterpolska zveza že pripravila okvirni seznam kandidatov za olimpijske igre 2024 v Parizu. »Je pa res, da je ta generacija ujela val velikih zmag in uspehov, kar so zgodovinska dejstva. Morda je o tem prezgodaj govoriti, ampak mogoče lahko že rečem – take generacije še dolgo ne bo več.«

Bosta potočila kakšno solzo, glede na to, da gre za zadnji veliki nastop in druženje izjemne generacije vaterpolistov, smo povprašali Andrijo in Filipa. »Težko rečem, ali bom jokal ali ne, saj nas bo kar pet ali šest končalo reprezentančno kariero. Lahko pa potrdim, da je bilo to 15 lepih skupnih let,« odgovori Filip, Andrija pa doda: »Kar nam ostaja še v posebno lepem spominu, so priprave v Kranju. Z vsakim dnevnim treningom, ki ga zaključimo, se zavemo, da je to zadnjič, da se to ne bo več ponovilo, da ne bo več takih poletij.« Zato uživajmo, dokler lahko, sta si bila edina. Ko sta se pripravljala za fotografiranje z gostiteljem, sta oba v en glas v vselem razpoloženju ugovarjala: »Pa povej, Matjaž – a nismo lepi?«

Prijatelji tudi zasebno: Andrija, Matjaž in Filip

30 let R Slovenije

Janez Kavar

JELENA JUSTIN

Janez Kavar se je rodil 23. junija 1950 v Ljubljani, že celo življenje pa živi v Križah pri Trziču. Po osnovni šoli je končal Srednjo tehniško šolo v Kranju, na Fakulteti za elektrotehniko pa je pridobil izobrazbo inženirja elektrotehnike. Ljubitelj gora je bil v mladostni aktiven tabornik, kasneje pa tudi gorski reševalec in vodnik lavinskega psa Iborja.

Vojaško kariero je začel v šoli za rezervne oficirje v Bileci v Bosni in Hercegovini. Med letoma 1970 in 1991 je kot rezervni častnik opravljal različne dolžnosti v Teritorialni obrambi Slovenije. V času osamosvojitvene vojne je bil izjemno aktiven v TO Trzič. Vpoklican je bil kot rezervist, kapetan 1. razreda z nalogo spremljanja in nudenja pomoči vpoklicani enoti. Takoj je pristopil k organizaciji operativnega dežurstva in k pripravam na premik enote na mejni prehod Ljubelj, kjer je bilo pričakovati težave. Enota se je namestila v hotelu Garni. Njena glavna naloga je bilo varovanje mejnega prehoda. Komandir stražnice Živorad Manić je prisotnost TO označil kot provokacijo in grozil, da bo z ognjem preprečil patroljiranje. Težišče aktivnosti enote je bilo usmerjeno tudi na mejno stražnico Medvodje. Poveljnik operativne skupine je bil kapetan 1. razreda Anton

Stritih, za namestnika, ki je istočasno opravljal dolžnost načelnika štaba, pa kapetan 1. razreda Janez Kavar. Vojaški del predaje stražnice Medvodje je vodil Janez Kavar. Zajetih je bilo 24 pripadnikov JLA z orožjem, opremo in inventarjem stražnice.

Na mejnem prehodu Ljubelj so glavna pogajanja o predaji potekala 1. julija, s strani TO sta jih vodila Anton Stritih in Janez Kavar. Potek predaje je vodil Janez Kavar, ravno tako naključni pregled orožja pri nekaterih vojaki,

oficirjem pa se je pobralo na bojnike pištol. Po pogajanjih 1. julija je bil mejni prehod ponovno v rokah TO. Posebnost Ljubelja je dejstvo, da je na mejnem prehodu ves čas plapolala slovenska zastava, prav tako ni bila povzročena nikakršna škoda, ne na obmejnih ne na turističnih objektih, niti ni prišlo do spopada, čeprav so bile razmere izredno napete.

V Slovenski vojski se je Kavar zaposlil 1. oktobra 1991. V enem od svojih intervjujev je dejal: »V bistvu sem

nadaljeval obdobje po slovenski vojni, v kateri sem sodeloval kot rezervni častnik TO. Takrat sem s strani TO dobil sugestijo, če bi ostal v novi slovenski vojski, in glede na to, da so mi stvari, kot so nastanek lastne države in lastne slovenske vojske, nekaj pomenile in mi še pomenijo, sem se odločil v vojski tudi ostati. To se dogaja samo enkrat v zgodovini države, naroda in že zgolj biti zraven mi veliko pomeni.« Do leta 1995 je bil Janez Kavar namestnik poveljnika in nato poveljnik TO Gorenjske pokrajine (3. pokrajinski štab TO Kranj).

Željnega novih vojaških znanj so ga nadrejeni poslali na šolanje v ZDA. »To sem sprejel kot zaupanje in posebno čast.« V šolskem letu 1995/96 je diplomiral na vojni šoli kopenske vojske ZDA (US Army War College), kjer se je specializiral za mednarodno vojaško sodelovanje oziroma mirovne operacije, zato je bil med letoma 1996 in 1999 tudi načelnik oddelka G7 (mednarodno vojaško sodelovanje) v Generalštabu Slovenske vojske. Bil je prvi Slovenec na tej šoli. Leta 1998 mu je bil podeljen čin brigadirja.

V letih od 1999 do 2003 je bil obrambni, vojaški, letalski in pomorski ataše RS v Washingtonu DC, akreditiran za ZDA, Kanado in Argentino. Od septembra 2003 do aprila 2005 je bil

Foto: Jože Koštnjek, arhiv Gorenjskega glasa

poveljnik Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske (PDRIU). Od leta 2005 je bil vojaški predstavnik Republike Slovenije pri Evropski uniji v Bruslju, in sicer vse do upokojitve konec leta 2006.

Na njegovo pobudo je bilo leta 2007 ustanovljeno Združenje vojaških gornikov Slovenije in do leta 2016 je bil tudi njegov predsednik, od tedaj pa je častni član. V tem času se je ukvarjal z afirmacijo združenja tako doma kot v tujini. Po njegovi zaslugi je bilo združenje sprejeto tudi v Mednarodno federacijo vojaških gornikov. Ves čas si prizadeva za dvig in ugled združenja s proučevanjem vojaške zgodovine in publicistično dejavnostjo. V eni svojih knjig se je Kavar ukvarjal tudi z vprašanjem, kje se je šolal kader, ki je leta 1991 poveljeval TO. Njegova ugotovitev, ki temelji na realnih dejstvih, je, da se je devetdeset odstotkov poveljnishkega kadra TO Slovenije izobraževalo v šolah za rezervne oficirje nekdanje skupne

JLA in da je devetdeset odstotkov tega kadra prišlo s tedaj največje šole JLA za rezervne oficirje v Bileci. »Vano smo bili v tistih časih napoteni in z znanjem, ki smo ga tam dobili, smo se bojevali v vojni za Slovenijo. Tam pridobljeno znanje smo uporabili za obrambo Slovenije,« je v intervjuju povedal Janez Kavar. Še danes je prepričan, da so bili rezervni častniki v prednosti zaradi civilnih znanj, izobrazbe in izkušenj, ki so jih pridobili na delovnem mestu. Zнали so se pogovarjati in pogajati, česar vojaške šole ne naučijo.

»Bileca, čeprav je bila to šola jugoslovanske vojske, nam je dala osnovno znanje, ki smo ga uspešno porabili v vojni za Slovenijo prav proti temu nasprotniku. Kako bi med šolanjem v Bileci vedel, kako dosledno in hvaležno se bom kot častnik slovenske TO leta 1991 spomnil prav vseh podrobnosti in izkušenj iz šole, ki je pustila prepoznavno sled v sodobnejši slovenski vojaški zgodovini.«

Janez Kavar leta 1991

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Slava Zupančič na čelu smučarskega razvoja

PETER COLNAR

Med najvidnejše začetnike in junake predvsem ženskega smučarskega športa pri nas vsekakor sodi tudi alpska smučarka Slava Zupančič. Rodila se je 5. julija 1931 na Primskovem v Kranju. Bila je članica Smučarskega kluba Triglav v Kranju in 23-kratna jugoslovanska državna prvakinja v smuku, slalomu, veleslalomu in alpski kombinaciji.

Na Primskovem ob cesti proti Jezerskemu še vedno stoji njena nedokončana hiša, ki naj bi jo gradila sama. Hiša spominja na najboljšo slovensko smučarko junakinjo, prvo Slovenko, ki je tekmovala na zimskih olimpijskih igrah. Umrla je 2. marca 2000.

Po končani osnovni šoli jo je oče vzel v uk v svojo mizararsko delavnico, ki jo je po njem tudi prevzela. Leta

1952 se je izučila za mizararsko mojstrico.

Smučanje je vzljubila takoj, ko je stopila na smuči, ki jih je izdelal njen oče, mizararski mojster. Prinesel ji jih je Miklavž, ko je vanj še verjela. Po prvih smučinah se je pognala na Očanah ob reki Kokri in po Jakovčevem bregu za domačo hišo. Najprej je smučala kar v krilu, kasneje pa si je izposojala bratove pumparice. Kmalu je njeno smučarsko znanje preraslo doma narejene smuči in domači breg.

Leta 1948 je postala članica kranjskega Udarnika, kasneje preimenovane v Smučarski klub Triglav v Kranju. V petdesetih in v začetku šestdesetih let je bila najboljša in vsestranska slovenska oziroma jugoslovanska smučarka. Bila je 23-kratna državna prvakinja

v slalomu, veleslalomu, smuku in alpski kombinaciji.

Kot prva Slovenka je tekmovala na zimskih olimpijskih igrah leta 1956 v Cortini d'Ampezzo. V smuku je osvojila 28. mesto, v kombinaciji pa 18. Na svetovnem prvenstvu leta 1958 v Kitzbühelu je bila 20. v slalomu in 22. v veleslalomu. To leto so jo razglasili za najboljšo jugoslovansko športnico. Tekmovati je prenehala leta 1960 v znak protesta, ker je kljub izpolnitvi norme niso poslali na olimpijske igre v Squaw Valleyu v Kaliforniji.

Po pogumu je bila vzor tudi fantom. Pri 17 letih je prvič videla Planico. Takoj je preizkusila obe skakalnici, 25- in 45-metrsko. Zaradi obilice dela v mizararski delavnici se ni mogla udeleževati

Zanimivi Gorenjci in dogodki tedna iz dežele Kranjske:

- V Kranju se je 5. 7. 1643 rodil matematik Janez Jakob Olben. Izdelal je več matematičnih razprav in astronomsko delo o efemeridah samostana St. Florian. Bogoslovje je študiral na Dunaju in bil 13 let dvorni kaplan v Passauu, nato dekan v Freistadtu in župnik v Traisirknu. Da bi se lahko posvečal matematiki, je leta 1702 stopil v avguštinski red.
- Na Češkem je bil 8. 7. 1674 ustanovljen 17. pehotni polk »kranjskih Janezov«. Njegova zgodovina je tesno povezana z deželo Kranjsko, kjer je imel polk od leta 1817 svoj naborni prostor, in z Ljubljano, kjer je bil njegov štab.

kondicijskih treningov pred velikimi mednarodnimi tekmovanji. Ta primanjkljaj je nadomestila s pogumom. Po svoje je slovela tudi po vožnji motorja, ki ga je podedovala po očetu. Pri 21 letih se je že vozila z njim in vzbujala v javnosti veliko

pozornost. Smučati je prenehala leta 1990, potem ko je grdo padla na Krvavcu.

Po njenih stopinjah so hodile znane kranjske alpske smučarke, kot so Majda Ankele, Maja Rutar, Nataša Blažič, Mojca Dežman in še nekatere.

Skrb za izgubljeno čast, nosečnosti

GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Potem ko je žena gozdnega čuvaja gozdarja obtožila posilstva, so najeli še okrajnega padarja Nikolaja Severja, da je pregledal oba »udeleženca«. Da je glede na položaj, ki ga je opisala žena, zelo dvomiti o posilstvu, je izjavil »izvedenec«; da sploh ni mogla biti tako nemočna, da sta si bila po fizični moči precej enakovredna, ona naj bi bila mlada, čvrsta oseba, ki naj ji nikakor ne bi bilo težko preprečiti namere zapeljivca, če bi to le kolikor toliko resno mislila. Sicer pa, kot je rekla, je dogodek trajal

malo časa in torej ni mogla biti izčrpana po dolgotrajnem odporu. Padar je torej sklenil, po temeljitem premisleku seveda, da Ana takrat ni bila v takem stanju, da ne bi mogla kljubovati pohoti Hlubeka.

Zaradi negotovosti, nedokazljivosti posilstva, sodišče kazenske preiskave proti Hlubeku ni uvedlo. Zapisalo je, da je imela Ana proste roke in tudi (vsaj) vpila bi lahko, da bi jo slišali sosedje, sostanovalci. In tudi zatem je bila tiho še celih sedem, osem mesecev. Če bi res prišlo do brutalnega posilstva, bi zvesta žena možu to potožila že takoj po dejanju in zahtevala zadoščenje.

Po vsem do sedaj napisanem nad razmišljanjem in sklepanjem sodišča seveda nismo več presenečeni.

Zaradi spolne vzdržnosti med zakoncema je prišla na plan tudi osebna in družinska tragedija Marije in Jakoba Zemljaka iz Dobrunj. Prijava deželnemu sodišču (27. 6. 1853) je bila zapisana v prvi osebi žrtve:

»Štirinajstega septembra 1852, ko sem v veži z otroki čistila zelje, je priletel v vežo kamen. Ustrašila sem se in stopila ven pogledat, od kod je to priletelo. Takoj ko sem stopila iz veže, me je zagrabil Jožef Verbič, poročen možki in oče iz naše

vasi, tako divje, da sem izgubila sapo in prisebnost. Kljub mojemu upiranju me je odvedel na kašto, kjer me je z eno roko zagrabil za sram med nogama, me dvignil v zrak in vrgel na kamene in koprive na kašti. Tam sem se tudi udarila na zadnji del glave, da mi je nastala otekline v debelini srednje debelega jabolka in me je več dni zelo bolela. Vprašal me je: 'Kam greva?'

Zavrnila sem ga: 'S tabo ne grem nikamor, pusti me!'

Vendar je stopnjeval nasilje, da je dosegel svoj namen in se je s svojim možkim udom izpraznil v mojo nožnico. Nato je skočil pokonci in mi zabičal, da o tem molčim, drugače me ubije. Nekaj zaradi sramu in še več zaradi grožnje, da me ubije, me je zadržalo, da o tem nisem povedala možu in drugim ljudem, saj nisem niti slutila, da bom zaradi tega posilstva zanosila.

Približno štiri tedne po tem posilstvu, neko nedeljo, ko je šel mož s sosedi v gostilno, sama pa sem se ukvarjala z otroki in jih spravljala spat, sem stopila z lučjo v vežo, da tam počakam moža in sem sedla na prag. Zadržala sem, glavo sem imela pokrito s predpasnikom, ko me je presenetil Verbič, ki je že prej ugasnil luč in zaprl hišna vrata.«

Vaš razgled

Komaj je padel zastor nad nogometnim evropskim prvenstvom, ki je Italijanom prinesel zmagoslavno glorio, Angležem pa grenke solze, že se ta konec tedna začena nova sezona domače prve lige. Na Brdu so predstavili edinstven pokal, mojstrovino priznanega kiparja Mirka Bratuše. Trinajstkilogramskega lepoteča bodo visoko v zrak zaslužno dvignili bodoči državni prvaki – pot do tja pa bo za vseh elitnih deset klubov še zelo dolga. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Poletje je čas oddiha in sprostitve, za mnoge pa tudi obdobje – žal še vedno premalo cenjenega – dela in opravi na polju. V soju večerne zarje valovi morje zlatih žitnih klasov, čakajoč na žetev, še preden poletno nebo razsvetlijo luna in zvezde. S. L. / Foto: Tina Dokl

Gorenjski priimki

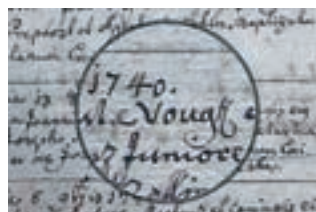
Vovk, ki mogoče sploh ni bil hud kot volk, 2. del

TINO MAMIĆ

V urbarju za Metliko najdemo leta 1593 Tomaža Vovka na Krvavčem Vrhu (Thomas Vok), ki je imel celo kmetijo ali hubo. Zapise najdemo v mnogih različicah: Volziz, Volziz, Voucig, Voucizh, Vouzih, Vouziz, Vouzizh, Vozig, Voziz, Vuouciz, Vuzhig, Vuzig, Vuzigh, Vuziz, Vuoucig, Uoucig. Ženske oblike priimka so zelo redke. Našli smo naslednji ženski: Magdalena Vouzichia, Margareta Vouziza. Za priimek Volk je različic precej manj: Uuch, Volk, Vouc, Vouk.

Čeprav se danes priimek piše in izgovarja z L, Volčič, pa so včasih te priimke izgovarjali z V. To dokazujejo najstarejši zapisi, med katerimi ni niti enega Volčiča, ampak samo Vovčiči in Voučiči.

V Sloveniji je Volkov 1057, še več, 1226, pa je Vovkov. To

V najstarejši krstni knjigi Župnije Vrabče najdemo več Vovkov že na prvi strani. Leta 1740 je bila v Grižah rojena Uršula, hči Janeza Vovka. Priimek je zapisan kot Vouh. Knjige je v Škofijskem arhivu Koper (ŠAK Ž Vra MKK 1, str. 1)

pomeni 113. mestom ed najpogostejšimi priimki. Priimek Vovko ima 213 ljudi, Volčič pa 155. Tu je še 21 Volčev in 93 Voljčev, ki sta samo slovenska priimka. V Italiji je še dodatnih 157 Volkov, 123 Vovkov in 56 Volčičev. Naštetimo še izvorno neslovenske različice: Vuk (769), Vuković (109),

Vuković (799), Vučič (27) in Vučić (87). Po vsem svetu živi devetdeset tisoč ljudi s priimkom Volk (tretjina v Rusiji) in štirideset tisoč s priimkom Vovk (več kot pol v Ukrajini).

Vovke najdemo vsepošod po Krasu. V Dutovljah ima ta priimek eden najboljših pridelovalcev terana. V vasi živi šele četrta generacija Vovkov, saj so se pred kakim stotletjem priselili iz Krepelj. A tudi tjakaj so se priselili. Iz Griž pri Vrabčah so se odselili leta 1868. V župniji Vrabče je konec 18. stoletja živelo nekaj desetlin Vovkov. Vrabče z okolico so tako izvorno gnezdo dutovskih Vovkov, iz katerih je tudi ustanovitelj Zavoda Iskreni in tednika Domovina Igor Vovk.

Vovke pa najdemo tudi v Voglarjih na Trnovski planoti. Tja se je iz Koroške priselil prednik slovenskega veleposlanika v Trstu. Tam je že bilo

precej Vovkov, koroški prišleki pa so bili Volki. Sicer je razlika nastala bolj zaradi župnika, ki je priimek vpisal v matične knjige, kot same rodbine. To je veleposlanik Vojko Volk, nekdanji novinar, opisal v svojem literarnem prvencu Spomin volkov. Gre za zanimive življenjske zgodbe koroško-primorsko-kranjske rodbine, saj so se iz Voglarjev potem preselili v Ljubljano. Govorijo o obeh svetovnih vojnah in o osamosvojitveni, ki so jih doživeli Rudolf, Viktor in Vojko Volk.

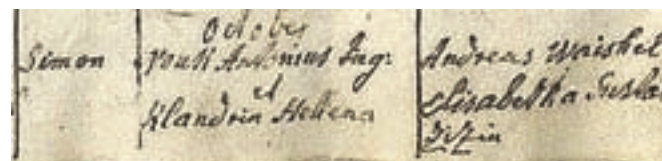
Najbolj znan Vovk je gotovo tako imenovani goreči škof,

ljubljski škof Anton Vovk (1900–1963). A ta svetniška osebnost s Krasom nima nobene zveze, razen da je bil nekaj časa po vojni cerkveni upravitelj, ordinarij tudi za dele Primorske, ki so bili združeni z matico, a so formalno prav leta še vedno ostali pod škofijami v Italiji. Bil je najvišji predstavnik Cerkev v Sloveniji v najhujših časih komunizma. Polili so ga z bencinom in zažgali – narava atentata pove o takratnih razmerah več kot vse številke o umorjenih in zaprtih duhovnikih. Ob obisku papeža se mu je Vovk opravičil, da ne more poklekni

pred njim kot je veleval protokol, papež Janez XXIII. pa mu je odvrnil: »Jaz bi moral poklekni pred vami.«

Anton Vovk je bil Prešernov pranečak, rojen v isti hiši in isti zibki kot največji slovenski poet – sto let kasneje. Prešernov oče Šimen (1762–1837) je bil Vovkov praded. V Prešernovo hišo se je namreč priženil Jožef Vovk (1806–1881) s Črnicva in se poročil s pesnikovo sestro Mino (1808–1878). To sta bila škofova stara starša.

Vovkovi so s Črnicva pri Brezjah v župniji Mošnje. Tam se je 13. oktobra 1776 v hiši številka 3 rodil Simon Vovk, tast Prešernove Mine, škofov praded. Simonovemu očetu, Antonovemu prapradedu pa je bilo tudi ime – Anton. Priimek se je v vasi ohranil vse do danes, v Vrbi pa v zadnjem telefonskem imeniku Vovkov ni. (Konec)

Praded škofa Vovka Simon se je rodil na Črnicvu. Knjiga je v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani (K 1771–1785, Mošnje, zv. 7, str. 15)

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 odstotkov. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**.

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Spremembe, ki se vam obetajo, bodo pozitivne, čeprav tega ne boste takoj opazili. Strah, ki ga boste ob tem občutili, bo odveč in še v pravem trenutku se boste zavedeli, da ste pripravljeni na vse spremembe, ki vam jih prinaša jutrišnji dan.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Vsak sončen dan boste izkoristili za rekreacijo na svežem zraku, saj vam to vedno več pomeni. In tudi prav je tako, da imate svoj »ventil«, s katerim se sprostite. A ne smete pozabljati na svoje bližnje, ki vam lahko zamerijo vsako malenkost.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ste v večnem pričakovanju na boljši jutri. Smola pa je v tem, da se vi sami niste še nič spremenili. Sedeti križem rok in čakati na boljše čase je iluzija, v kateri se preveč radi skrivate. Naredite konec temu in zakorakajte v prihodnost.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Že kar nekaj časa ste se otepali različne družbe z izgovorom, da nimate časa. Tokrat vam to ne bo uspelo. Navsezadnje se boste imeli še kar lepo. Lepo presenečenje pa vas čaka tudi pri finančah, saj boste dobili darilo v obliki denarja.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Obremenjevali se boste zaradi denarja, a v zadnjem trenutku se vse dobro reši. Izogibajte se ljudem, ki vam radi solijo pamet. Odločitve, ki vas čakajo, so samo vaše. Presenetil vas bo telefonski klic, ki ga že dolgo čakate.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Z vsemi izzivi se boste spoprijeli brez omahovanja. Cilji, ki so pred vami in si jih želite doseči, so trdni in tudi odskočna deska za prihodnost. Čeprav bo šlo le za posebno razpoloženje, boste v ljubezni sproščeno uživali.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Poizkušali se boste izogibati dolžnostim, a kaj, ko prav dolgo nikogar ne boste mogli vleči za nos. Nekdo vas bo vseeno spregledal in bodite pripravljeni na kritiko, ki jo boste hočeš nočeš morali sprejeti. Čaka vas lepo potovanje.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Ves teden boste zelo dejavni in reševali boste različne stare zadeve. Videli boste, da je bil ves pretekli strah zaman, saj se bo vse dobro rešilo. Na delovnem mestu se vam obetajo pozitivne spremembe in končno se odpira možnost za napredovanje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Čeprav se vam bo zdelo, da je vse v redu, ne smete zaupati prvemu vtisu. Še posebno bodite pozorni pri poslovnih zadevah. Na čustvenem področju se vam bo končno spremenilo na bolje. Dobra volja in pozitivna energija delata čudeže.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Kljub bremenom boste imeli dovolj energije, da boste za vse našli pravo rešitev. Tudi čas bo pokazal svoje in mirne duše se boste lahko sprostil. Premišljevanje o dopustu bo obrodilo sadove in kmalu se vam obeta daljše potovanje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Tako vaš način življenja kot vaše razmišljanje se bosta postavila na glavo. Veliko stvari bo dobilo nov smisel, saj jih boste videli z drugačnimi očmi. Vse, kar je črno, se bo spremenilo v belo, vse, kar je slabega, bo postalo dobro. Pred vami je sreča.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Končno se vam bodo ljubezenske zadeve začele obračati tako, da boste srečni, pomirjeni, ljubljeni. Polni dobre volje boste zmogni narediti vse, kar je bilo še pred nedavnim nemogoče. Le kaj bi še radi? Zaradi denarja se ne obremenjujte.

TA JE DOBRA

Joško na Bledu

Viki je naslikal svojo prvo sliko in jo odnesel v galerijo, da bi jo razstavili.

Galerist opazuje sliko in reče: »Ni slabo, kakšen pa je naslov?«

Viki: »Joško na Bledu.«

Galerist: »Kdo pa je ta gola ženska na sliki?«

Viki: »Angelca.«

Galerist: »In ta goli moški poleg nje?«

Viki: »To je pa Marjan.«

Galerist: »Pa dobro, kje je pa Joško?«

Viki: »Saj pravim, na Bledu.«

Ladja in država

Učiteljica vpraša: »Otroci, ali veste, kako deluje država?«

Javi se Petrček: »Država je kot čezoceanska ladja. Kapetan je premier, posadka pa so ministri, ki ladjo vodijo skozi čeri, neurja in druge nevarnosti ...«

Učiteljica: »Odlično, Petrček. Ampak pozabil si na ljudstvo ...«

Petrček: »Nisem. Ljudstvo so potniki!«

Učiteljica: »Kaj pa delajo potniki?«

Petrček kot iz topa: »Kaj delajo? Bruhajo, ane.«

Neizprosen

Sodnik izreče sodbo krhkemu starcu: »Za vaše kriminalno dejanje vas obsojam na deset let zapora.«

»Sodnik, prosim vas, bodite usmiljeni do mene. Star sem 78 let, slabo vidim, tudi slišim ne več najbolje, težko hodim, imam visok sladkor, boli me hrbet ...,« moleduje obsojeni.

»No, dobro; odsluži, kolikor boš lahko,« je neizprosen sodnik.

LAŽJI SUDOKU

8	4		6				1
	5	7	9	1		4	3
9			3	8			5
		6				2	7
2				5			8
3	9				1		
1			8	4			6
4		8		2	7	5	3
	9				3		4

Rešitev:

1	7	9	6	5	2	8	4
6	5	7	2	1	9	3	8
9	2	7	6	8	5	1	3
7	1	9	8	3	2	4	6
8	6	5	7	1	2	9	3
4	8	1	3	9	8	5	6
5	9	7	2	6	1	3	4
6	2	1	8	4	9	7	5
3	4	8	9	3	6	2	7

TEŽJI SUDOKU

1		2	7	5	3	4	
	4						5
		6	4		9	3	
	7						8
		8		6		5	
	6						1
		9	8		5	7	
	3						4
		1	3	9	7	8	

Rešitev:

9	2	1	6	8	1	5	7
5	7	9	2	1	2	8	6
1	3	5	7	9	6	2	4
6	2	8	2	5	7	9	6
7	6	9	7	2	9	1	6
4	8	1	6	5	2	2	2
2	6	1	7	9	6	9	6
6	1	2	8	9	6	7	7
8	7	6	5	2	6	1	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

POUHNA LUNA, MITJA KOVAČIČ S.P.

SESTAVIL: F. KALAN	OPOZORILO	IZDELEK IZ BLAGA ALI PLETENINA	ŠAHISTKA KUŠNIR	CESTNA VIJUGA	NOGOMETNI VRATAR CASILLAS	KOSOVSKA PEVKA (ZANA)	NORMAN- DUJSKI VOJSKO- VODJA	BIVŠA SMUČARSKA TEKAČICA (MARA)	NUŠA DERENDA	SLIKAR ŠUBIĆ	POLN OBSEG ČESA	? IN EVA	GORENJSKI GLAS	? IN OSEKA	TEKMEC	VINKO TUSEK	MESTO V ITALJI	VELIK PRAZNIČNI OGENJ	SL. NA- BOŽNI PISEK (GUIDO)	OČE	TKANINA IZ INDIJSKE KONOPLJE	PEVEC RAMAZ- ZOTTI	AMERIŠKA PEVKA IN IGRALKA (IRENE)
ANTIKA- RIAT											7		LUNINA MENA										
OZVEZDJE NA NEBU	17												KNJI- ŽEVNOST PRIPADNIKI TATAROV									2	
ČLAN AKADEMIJE						19			STOPNJA PRIDEVNIKA BABICA PO PRIMORSKO						13	ČLAN SENATA			5				
RISTO SAVIN			GOROVJE V IJJANMARU IZMET PRI PILJENJU						11	OPOJ, NARKOZA ARH. VEDRO IZ VAC						JADRANSKI OTOK	8		JUDOVSKI KRALJ				
JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)			GRANIT Z AVALE	NEUMNOST, NORCIJA TOYOTIN DŽIP								DELEŽ (NAREČNO) KEM, ELE- MENT (La)											
LIPARSKO OTOČJE			9				SL. BIAT- LONEC (JAKOV)	AFRIŠKA ANTILOPA MAVRAH (NAREČNO)									DRŽAVA V AFRIKI					DRŽAVA V ZDA	
OLJKIN PLOD						ZNAMKA IT. VOZIL AM.IGRALKA (JANE)	4				RIŽEVO ZGANJE VOJAŠKA STOPNJA												
ARAKAN IESI LUKIAN NORILSK OKSALIT	AMERIŠKI IGRALEC (A. P.) PULZIMETER	CERKLJAN- SKA PUST- NA SEMA PULZIMETER							ZNESEK ZA UČENJE NAPAD, NASKOK					20									
POZIV	1			ŽELEZOV MINERAL REKA V S. ITALJI												GORAZD NOVAK TERMIČNI VZGORNJIK							
GRŠKI SATIRIK							PRIPOBMA	GRŠKI BOG SMRTI JEZERO V ETIOPIJI														15	
PERO LOVSIN			LASTNOST TRDEGA REKA V NEMČJI						18	SORODNIK PO OČETOV STRANI			HUMO- RISTKA ERZIŠNIK	14									
NORDI- SKA BO- ŽANSTVA				HIBA, MOTNJA SODOBNIK KELTOV								ITAL- SLIKAR IN KIPAR (GUIDO)	ETIOPSKI KNEZ RIMSKI ZALOŽNIK										
ZNAMKA JAPONSKIH UR					10	BESEDNA PREME- TANKA ESTONEC																KRALJ ŽIVALI	ENOTNI VEKTOR V MATEMATIKI
ITALEC, ITALIK						KIRURŠKA IGLA LUTEČJU		16		NETILNO SREDSTVO MARJAN SMODE													12
RUDARSKO MESTO V SIBIRIJI			6						STROKOV- NJAK ZA MANIKI- RANJE				3										
OLIVER REED			ŽENSKO POKRIVALO																				

PREDDVOR – DVORIŠČE GRADU DVOR 24. 7. OB 20. URI

VSTOPNICE:
PETROL, ZAVOD ZA TURIZEM PREDDVOR,
OMV, POŠTE, EVENTIM.SI

Nagrade: 3-krat po 1 vstopnica za koncert
Prifarski muzikantov

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 21. julija 2021, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20

Siva pot je vodila v Vrbo

Tradicionalna Prešerna noč, koncert Aleksandra Mežka s posebnimi glasbenimi gosti, je v Vrbi ponovno navdušila številno občinstvo iz vse Slovenije.

SAMO LESJAK

Vrba – Siva pot je našega znanega ter priljubljenega glasbenega kantavtorja Aleksandra Mežka že v mladih letih iz prelepe Gorenjske ponesla v tujino. V Londonu je živel in ustvarjal dolga desetletja, toda vedno v srcu z mislijo na domačo deželo in ljudi, od katerih je veskozi črpal navdih za svoje skladbe. Mnoge od njih so že zdavnaj ponarodele, npr. Julija, Siva pot, Ajda pa znova cveti ... Pred leti, ko se je Mežek vrnil v domače kraje, je kmalu vzplamtela želja ter odločitev pripraviti koncert v idiličnem ambientu pred Prešernovo rojstno hišo kot posebno darilo za vse prebivalce vasi pod Stodom.

Tako je bilo tudi to nedeljo, ko je Zavod za turizem in kulturo (ZTK) Žirovnica že šestič organiziral Prešerno noč. Že v prejšnjih letih ni manjkalo uveljavljenih glasbenih gostov, ki jih je Aleksander povabil na oder, tokrat pa je glasbeno energijo združil s priljubljenima glasbenikoma Guštijem ter Tomijem Megličem. Kot pravi Mežek, mu je vedno

Glasbena 'sveta trojica' v Vrbi: Gušti, Aleksander Mežek in Tomi Meglič / Foto: Gorazd Kavčič

v izjemno veselje deliti svoje pesmi z občinstvom ter tudi z ostalimi glasbeniki, saj tako pesmi živijo naprej, ohranja se tradicija, med nastopajočimi ter občinstvom pa se ustvari prav posebna kemija. Kot se je tudi tokrat, ko se je občinstvo, ki je povsem napolnilo prostor pred odrom, prepustilo ritmom Aleksandrovih zimzelenih skladb v izvedbi tria, za poseben izbor pesmi zasedb Big Foot Mama ter Siddhartha pa sta poskrbela glasbena

gosta. Na neki način torej kar trije koncerti v enem, navdušeno občinstvo pa je lahko uživalo tudi v domači kulinarčni ponudbi, premierno pa je bila na voljo tudi še sveža zgoščenka lanskoletnega koncerta Prešerne noči.

V žirovniški občini pa poleg tega dogajanja ne bo manjkalo tudi v prihodnje. Kot nam je zaupal direktor ZTK Žirovnica Matjaž Koman, so v sklopu Pravljičnih večerov pred Finžgarjevo rojstno

hišo v Doslovčah že gostovali svetovna popotnika Tomo Križnar, Jana Pivk Križnar ter etnolog Janez Bogataj, z glasbenih voda pa prihajajo Lara Jankovič in Blaž Jurjevčič (29. julija), Chris Eckman in Jana Beltran (19. avgusta) ter Brina (26. avgusta).

Prav poseben glasbeni dogodek pa se obeta v petek, 6. avgusta, ko bo v čarobni dolini Završnice koncert legendarnega Magnifica. Siva pot torej vabi na popotovanje v osrčje Gorenjske še naprej.

Zjutraj ob kavi kvačka copatke

Bogdana Trpin s Hrušice je nakvačkala kar petsto trideset parov copatkov za novorojenčke in jih v sredo podarila Splošni bolnišnici Jesenice.

URŠA PETERNEL

Jesenice – »Copatke kvačkam zjutraj, pri kavi. Kak dan jih naredim tri pare, kak dan štiri, kakšen dan pa nobenega,« je povedala Bogdana Trpin s Hrušice, ki je v zadnjih dveh letih in pol nakvačkala neverjetnih 530 parov copatkov za novorojenčke in jih v sredo podarila Splošni bolnišnici Jesenice. Kot je povedala, se z ročnimi deli ukvarja že od osmega leta starosti, kvačka in pleče, je pa tudi članica sekcije za ročna dela pri Kulturno-športnem društvu Hrušica, kjer redno sodeluje na razstavah.

Prve copatke za novorojenčke je izdelala pred več kot tremi desetletji. Ob pletenju – še danes pleče zlasti za vnuke in otroke znancev – so ji ostajali kosi volne, zato se je lotila izdelovanja

copatkov. Nekatere nakvačka, druge spleče, za izdelavo enega para pa potrebuje približno tri ure.

V bolnišnici so se darila zelo razveselili. Kot so povedali, vse novorojenčke že več kot 17 let ob rojstvu obdario z ročno pletenimi copatkami. Diplomirana babica Barbara Sfiligoj je poudarila, da so za mamice in novorojenčke podarjeni copatki unikatno darilo in neprecenljiv spominek. Kot je dodala, babice za vsakega novorojenčka copatke, ki so različnih barv in oblik, izberejo posebej skrbno in s srcem.

Glede na to, da se pri njih vsako leto rodi med sedemsto in osemsto novorojenčkov, imajo zdaj dovolj copatkov vse do konca leta. Na ginekološko-porodniškem oddelku se je sicer letos od začetka leta pa do minule srede rodilo že 415 otrok.

Bogdana Trpin je nakvačkala petsto trideset parov copatkov za novorojenčke.

Na območju Preddvora lijakasti zračni vrtnec

Preddvor – V sredo se je ob 12.35 na območju Preddvora zgodil zanimiv, a po svoje strašljiv vremenski pojav, ki je sicer trajal le kratek čas. Po prvih znanih podatkih je šlo za klasičen manjši tornado. Na svoji poti od Preddvora proti Novi vasi je odkril nekaj streh, kozolcev, razmetal trampoline, se »lotil« vrtnih garnitur. Po besedah domačina Uroša Berganta, letalskega meteorologa, po izobrazbi fizika, je nastanek tornada v Preddvoru nenavaden, saj je nastal dan po prehodu hladne fronte, ko se je ozračje že umirilo in tudi v spodnjih plasteh ohladilo. »Čez dan so nastajale le manjše plohe. Kljub temu je pri plohi, ki je nastala na območju Storžiča, prišlo do močnega dviganja zraka, kar je v kombinaciji s striženjem vetra povzročilo manjši tornado – hitro vrtnčenje zraka, ki sega od tal vse do spodnjega roba oblaka. Hitrosti vetra pri tleh so po ocenah presegle sto kilometrov na uro, tornado pa je trajal le nekaj minut, kar je tipično za tornade te velikosti,« je pojasnil. Fotografija je nastala na Krvavcu, posnel pa jo je Iztok Golob.

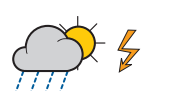

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno s krajevnimi plohami in nevihtami. Jutri bo oblačno in deževno, možne bodo nevihte z nalivi. Popoldne bodo padavine oslabele. V nedeljo bo spremenljivo s krajevnimi padavinami. Pihal bo severnik.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

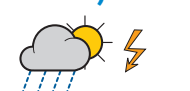
12/24 °C

SOBOTA

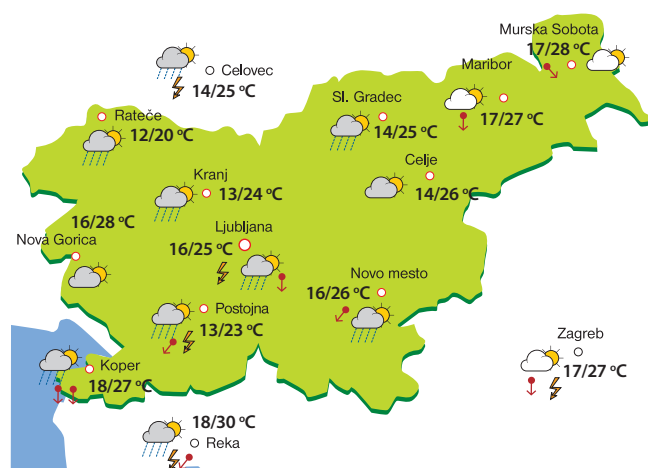

16/23 °C

NEDELJA

16/26 °C

Obiski v bolnišnici dovoljeni pod pogojem PCT

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice so ponovno dovoljeni obiski svojcev pacientov, ki so v bolnišnični obravnavi več kot tri dni. Kot so povedali v bolnišnici, je pri takem pacientu dovoljen petnajstminutni obisk ene zdrave osebe, ki pa mora izpolnjevati pogoj PCT, torej je prebolela covid-19 v zadnjih šestih mesecih, je cepljena ali pa ima negativni hitri test, ki ni starejši od 48 ur. Obenem v bolnišnici še naprej pozivajo k upoštevanju ukrepov za preprečevanje prenosa virusa, ki so higiena rok, nošenje zaščitne maske in vzdrževanje medsebojne razdalje, tudi na zunanjih površinah bolnišnice.

Boni že ta konec tedna

Ljubljana – Od včeraj je v veljavi novi interventni zakon za pomoč gospodarstvu in turizmu ob epidemiji. Predvidoma danes oziroma ta konec tedna bo že mogoče unovčiti tudi nove turistične bone, ki jih je vlada predlagala z zakonom. Kot je znano, so do novih bonov upravičeni vsi s stalnim prebivališčem v Sloveniji na zadnji dan junija. Odraslim pripada bon v vrednosti sto evrov, mladoletnim pa petdeset evrov. Bone je mogoče porabiti za storitve s področja turizma, gostinstva, športa in kulture. Veljajo do konca leta in so, tako kot tudi že lanskoletni, prenosljivi med ožjimi družinskimi člani.